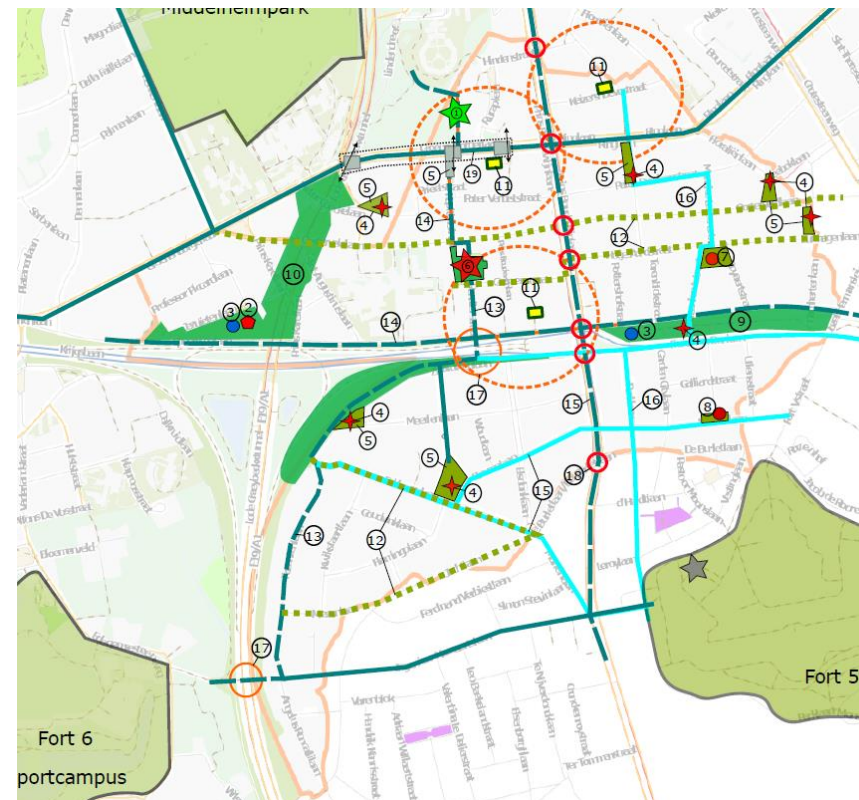

Speelweefselplan Oosterveld – Elsdonk

Quickscan

Juni 2019
[eindversie]

Inhoud		Brede straten	28
Inleiding	3	Tunnels	29
DEEL 1. CONTEXT	4	Wat valt er op?	29
1.SITUERING	5	Deel 5. Acties voor een sterker speelweefsel	30
3. plannen en STUDIES	7	1.Nieuwe speelruimten en spelprikkel	32
STUDIE: NAAR EEN SCHOOL- EN SPEELWEB VOOR WILRIJK	7	1.Nieuw speellandschap Dienstencentrum Groenenborgerlaan (nr.1)	32
Inspraakdossier: Wijkwerking op maat, Quicksan Oosterveld – Elsdonk	10	2.Nieuw buurtspeelplein Jezuitenlaan/Spoorweglaan (nr.2)	33
Fietsroutekaart	12	3.Nieuwe ruimte voor buurtsport (nrs.3)	33
2. DEMOGRAFISCHE GEGEVENS	13	4. Spelprikkel integreren in de wijk. (nr. 4)	34
Algemeen voor het district Wilrijk en wijk Oosterveld-Elsdonk	13	2.Opwaarderen buurtpleintjes (nr. 5)	36
Specifiek per buurt	14	3.Opwaarderen bestaande speelruimten	38
DEEL 2	16	1.Speelruimte op wijkniveau, Speelplein Gemzenstraat (nr. 6)	38
PUBLIEKE RUIMTEN IN DE VERSCHILLENDE BUURTEN	16	2.Speelruimte op buurtniveau, Speelruimte Monnikenplein (nr. 7)	39
De 4 buurten van Oosterveld en Elsdonk	16	3.Speelruimte op buurtniveau, Speelruimte Sterrenlaan (nr. 8)	39
1.Publieke ruimten in Sint-Augustinus	17	4.Opwaarderen grote groene ruimten	40
2.Publieke ruimten in Oosterveld	19	1.Oude spoorwegberm (nr.9)	40
3.Publieke ruimten in Elsdonk-oost	20	2.Groene ruimte boven de Craeybeckxtunnel. (nr.10)	41
4.Publieke ruimten in Elsdonk-west	21	5.Kwaliteitsvolle en veilige schoolomgevingen (nr. 11)	42
Deel 3. Synthese van de knelpunten en potenties.	23	6.Kindvriendelijk maken van woonstraten = werken aan een kwalitatief speelweefsel (nrs. 12)	44
Sport- en speelruimten	23	7.Strategische fietsverbindingen doorheen de wijk. (nrs 13-16)	48
Groene ruimten	23	Acties voor de bestaande fietsroutes aangeduid op de huidige fietsroutekaart van Wilrijk.	49
Pleinen	23	Acties voor aanvullende strategische verbindingen	49
Drukke wegen en oversteekplaatsen	23	8.Strategische kruispunten	50
Woonstraten	23	Twee tunnels (nrs.17)	50
Fietsen en fietsroutes	23	Kruispunten langs de Prins Boudewijnlaan (nrs.18).	50
Voorzieningen	23	Groenenborgerlaan (nr.19)	51
Buiten de wijk	23	9.Overzicht van de acties met timing.	52
.....	25		
Deel 4. Synthese inspraak/wijkwerking op maat	26		
Overzicht inspraakgegevens	26		
Thema stappen en wandelen	27		
Thema veilig fietsen in de wijk	27		
Een veilige schoolomgeving	28		

INLEIDING

Voorliggend document is de neerslag van een studieopdracht die Kind & Samenleving uitvoerde in opdracht van de stad Antwerpen.

De bedoeling van de opdracht was het uitwerken van een speelweefselplan, weliswaar in een beperkte vorm, een QuickScan.

Deze studie analyseert de bestaande toestand van de huidige publieke ruimte. Op basis van deze inzichten ontwikkelde Kind & Samenleving een gewenste toestand en bijhorende acties. **Verschillende acties worden aangereikt om de speel-, sport- en ontmoetingskansen te vergroten in de wijk Oosterveld – Elsdonk.**

Dit document biedt het district de mogelijkheid om de komende jaren op een structurele manier te kunnen werken aan deze kansen.

De inspraakresultaten (op basis van de inspraakacties die de stad zelf uitvoerde) werden tevens geïntegreerd in dit document.

Voor heel het district Wilrijk werd reeds een school- en speelweb plan uitgewerkt. Voorliggend speelweefselplan zorgt voor een verdere detaillering voor de wijk Oosterveld-Elsdonk.

Procesverloop

Deel 1: Analyse bestaande speelweefsel

Startvergadering

+ bezoek aan de wijk deel 1. [7/09/2018]

Ambtelijke stuurgroep

+ bezoek aan de wijk deel 2.

[26/10/2018]

Vergadering:

voorbereiden inspraakmomenten

[23/11/2018]

Voorstelling Districtscollege

[10/12/2018]

Deel 2: Gewenst speelweefsel en beleidsacties

Organisatie inspraakacties

Ambtelijke stuurgroep

Voorstelling districtscollege

Finaliseren einddocument

Achtergrond

In vele steden en gemeenten is er een evolutie om het speelruimtebeleid breder op te vatten als voorheen. Daar waar het speelruimtebeleid vroeger vooral gericht was op het voorzien van voldoende aantal speelruimten in elke wijk, wordt het nu bekeken vanuit een bredere kijk op de leefwereld van kinderen en jongeren. Er wordt gestreefd naar een **kindvriendelijk publieke ruimte beleid**. Dit kan verklaard worden door enkele evoluties:

1. **De publieke ruimte wordt schaarser en drukker.** Steden en gemeenten stellen zich meer en meer de vraag of er nog voldoende ruimte is om te spelen, ontmoeten, recreëren,...
2. **Kinderen en jongeren worden meer betrokken bij de inrichting van de publieke ruimte.** Daar waar kinderen en jongeren vroeger vooral betrokken werden om speeltoestellen te kiezen, wordt er nu voor publieke ruimteprojecten de beleving van kinderen en jongeren regelmatig mee onderzocht.
3. **Kindvriendelijke publieke ruimte wordt door steden en gemeenten aanzien als een opstap om te werken** aan een aangename publieke ruimte en een verbetering van de leefkwaliteit.
4. **Interdisciplinaire aanpak.** Er is een evolutie binnen vele steden en gemeenten om over de verschillende diensten heen te werken aan oplossingen. Het thema kindvriendelijkheid leent zich hier uitstekend toe.

Kind & Samenleving vzw

www.k-s.be

Lange Ridderstraat 22, 2800 Mechelen

Francis Vaningelgem

(ruimtelijk planner, sociaal-cultureel agoog).

fvaningelgem@k-s.be

+32 (0)487 02 33 36

kind & samenleving

DEEL 1. CONTEXT

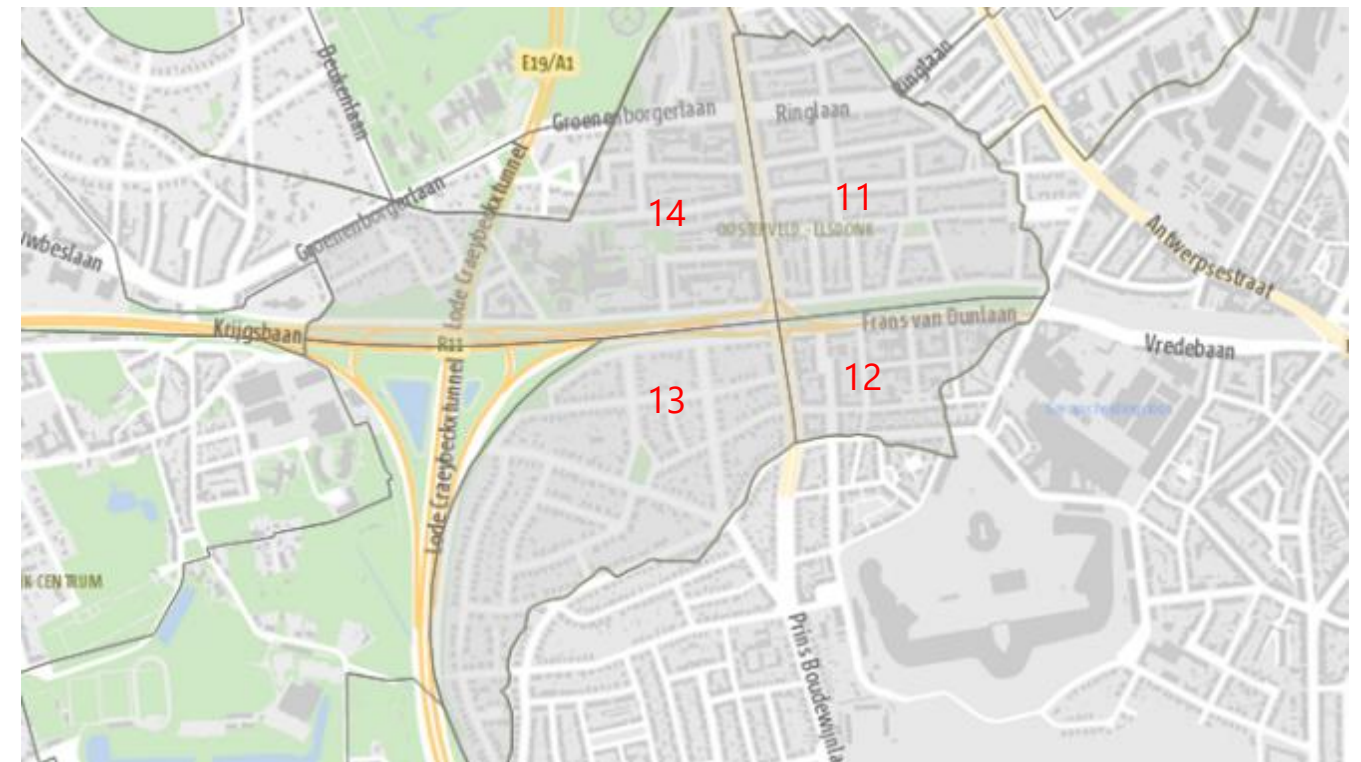
1.SITUERING

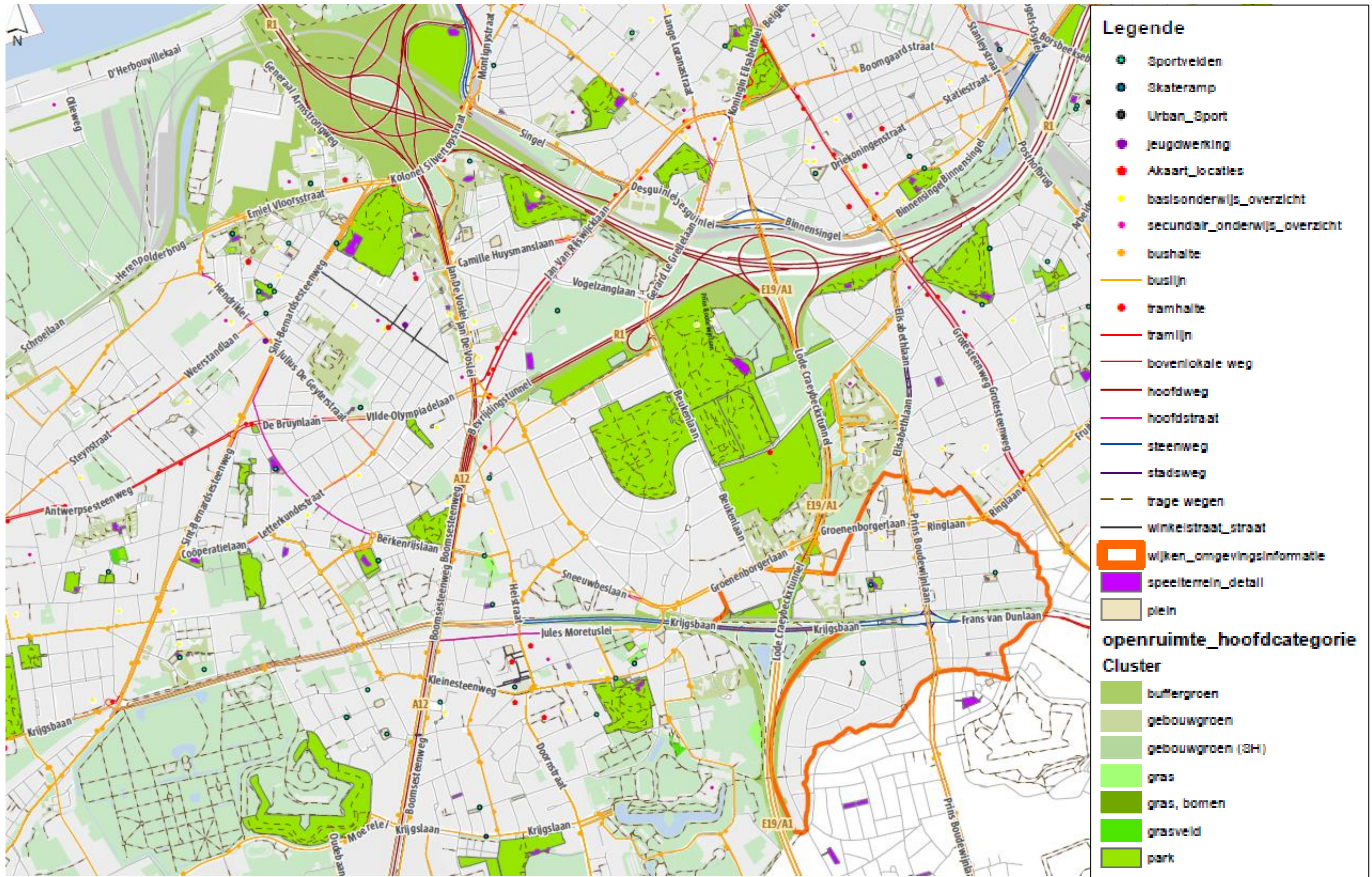
De wijk is gelegen in het district Wilrijk. Het is hoofdzakelijk een woongebied met een residentieel karakter. Rondom de wijken bevinden zich verschillende recreatiegebieden en groene ruimten. (Forten, Nachtegalenpark, Middelheimpark...). Ook de handelscentra zijn gelegen buiten deze wijk.

In de wijk zelf zijn het Sint-Augustinusziekenhuis en de nieuwe ontwikkeling met serviceflats (Ringlaan) voorzieningen met een bovenlokaal karakter.

Doorheen de wijk lopen verschillende grote wegen (R11 en Prins Boudewijnlaan) die de wijk letterlijk in vier buurten opdelen.

- Elsdonk-Oost (nr.12)
- Elsdonk West (nr.13)
- Sint-Augustinus (nr. 14)
- Oosterveld (nr.11)

Kaart: inventaris van bestaande publieke ruimten van de wijk Oosterveld-Elstdonk en haar ruimere omgeving.

3. PLANNEN EN STUDIES

STUDIE: NAAR EEN SCHOOL- EN SPEELWEB VOOR WILRIJK.

In 2014 werd een speelruimteplan¹ opgesteld voor het volledige district Wilrijk. Dit rapport werd opgevat als een school- en speelweb voor Wilrijk. Hierbij werden de school- en activiteitenplekken geïnventariseerd, de routes geselecteerd en werd er onderzocht of er voldoende sport- en speelplekken zijn in het bestaande woonweefsel.

We nemen deze studie als uitgangspunt en bouwen hierop verder. Hieronder sommen we enkele belangrijke bevindingen op.

1. Bevindingen op Macro niveau: Antwerpen en Wilrijk.

De grote groene ruimten bevinden zich voornamelijk **buiten de wijk** Oosterveld – Elsdonk. (Middelheim (nr. 24), Fort 5 (nr.38), Nachtegalenpark (nr.23)). Binnen de wijk bevinden zich geen bovenlokale bestemmingen (sport, spel, knooppunten, secundaire scholen...) die voor kinderen uit de ander wijken belangrijk zijn of die vaak gebruikt worden.

2. Bevindingen op Meso niveau: wijkperspectief Ruimten met een wijkgericht karakter

Er werd nagegaan welke ruimten een wijkgericht karakter hebben.

Kinderbestemmingen op wijkniveau:
Er bevinden zich **drie scholen** in de wijk.

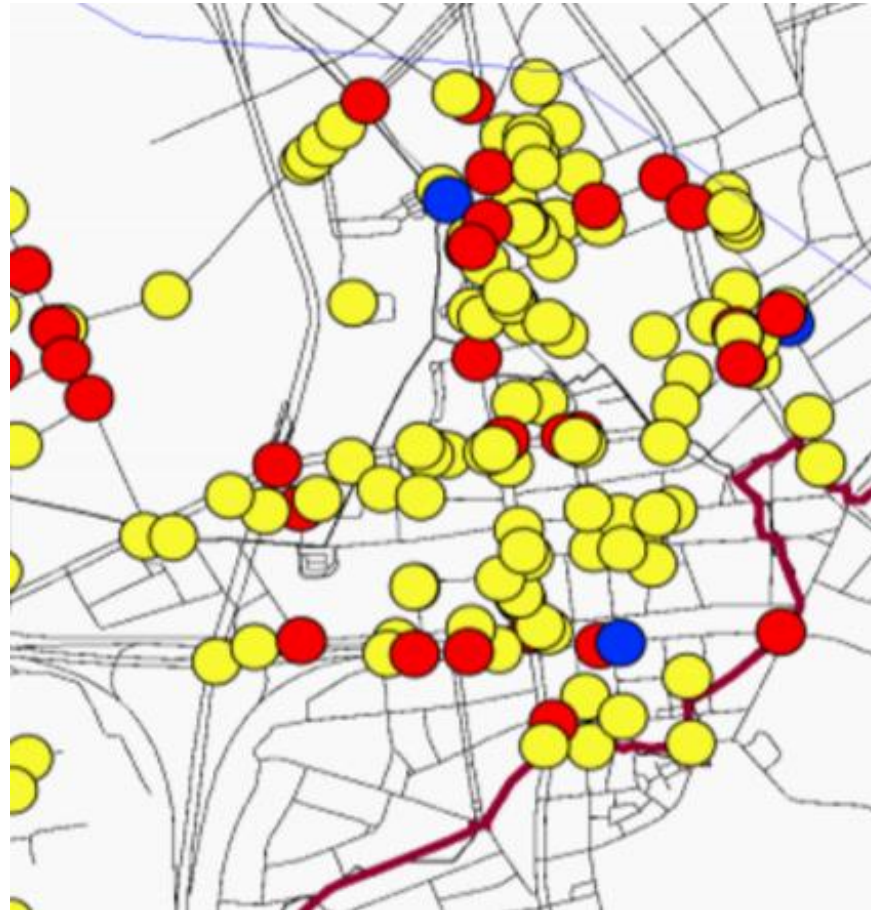
De belangrijkste **groene ruimten** zijn de oude spoorwegberm aan de Spoorweglaan en de groene ruimte bovenop de Craeybeckxtunnel.

Daarnaast is er een **wijkspelruimte** aan de Gemzenstraat.

Figuur 2: Selectie van bestemmingen voor kinderen op Districtsniveau (=wijkoverschrijdend) (bron vectris).

Figuur 1: Selectie van bovenlokale bestemmingen voor kinderen (zie kaart/legende niet selectief) (bron, Vectris)

¹Naar een school- en speelweb voor Wilrijk, opgesteld door Vectris voor het district Wilrijk, 2014.444444444

3. Ongevallen en gevaarlijke kruispunten

Volgens de **ongevallenkaart** van de politie gebeuren de meeste ongevallen in de buurten Oosterveld, Elsdonk-Oost en Sint-Augustinus.

Er zijn **twee kruispunten** die kinderen hebben aangeven als zeer onveilig:
 Zwaluwstraat/spoorwegstraat/tunnel onder R11
 Spoorweglaan ter hoogte van Jezuïetenlaan

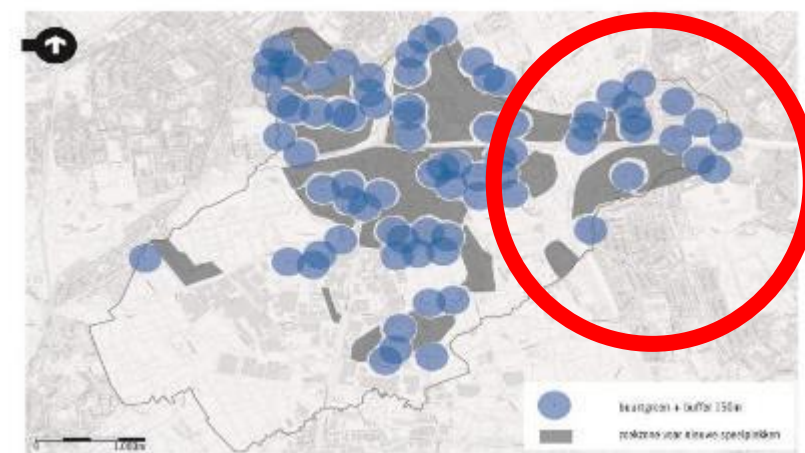
Figuur 4: Ongevallenkaart politie (bron Vectris)

4. Zoekzones

De studie geeft een grote zone aan (grijs) die als zoekzone wordt aangeduid voor het ontwikkelen van **bovenlokale speelplekken**.

Deze is grotendeels gelegen in het studiegebied (rode cirkel)

De studie geeft aan dat een deel van het studiegebied (rode cirkel) een tekort heeft aan **buurtgerichte speelplekken**

4. Concepten om te werken aan school – en speelweb.

Vanuit deze studie worden verschillende concepten aangereikt om verder te werken aan het speelweefsel.

Concept: een fijnmazig en rastervormig fietsnetwerk voor wijkoverschrijdende bestemmingen voor kinderen.

Verschillende straten in de wijk komen in aanmerking om het fietsnetwerk (blauwe lijn) uit te breiden.

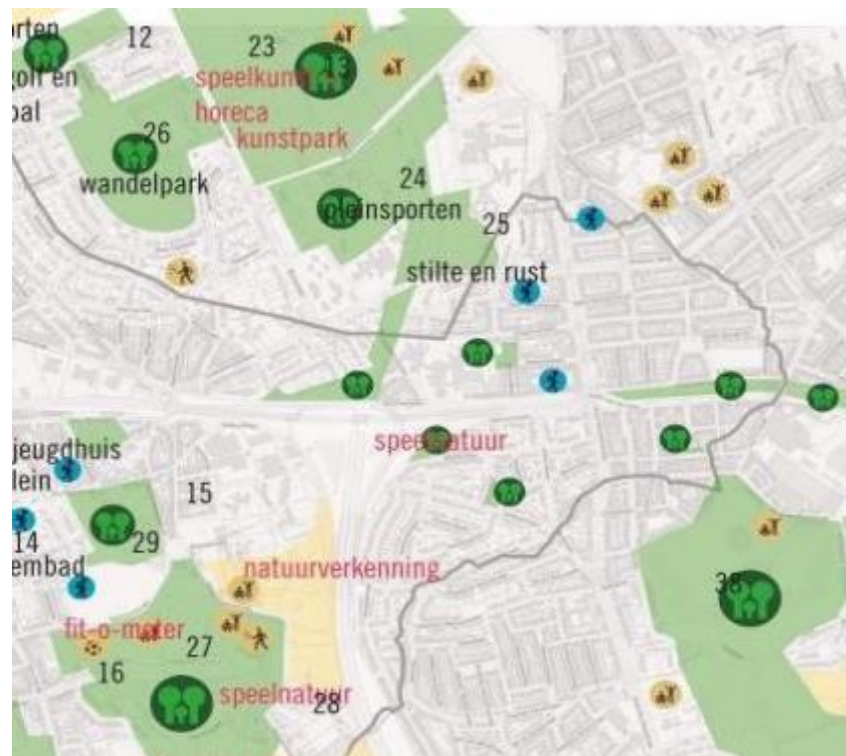
Opm. In de buurten Oosterveld en Elsdonk-Oost wordt geen fietsnetwerk voorzien.

Concept: buurtgroen en lokale speelplekken.

In de buurten Elsdonk west en een deel van de buurt Sint-Augustinus is er een tekort aan buurtgroen en lokale speelplekken. Er worden enkele alternatieven voorgesteld.

- nieuwe buurtspeelplek + buffer 150m
- zoekzone voor nieuwe speelplekken

Concept: Thematiseren van bovenlokale speelplekken.

Binnen deze wijk worden er geen bovenlokale speelplekken aangeduid.

De drie dichtstbijzijnde bovenlokale speelruimten zijn:

Middelheimpark/Groenborgerpark (nrs. 24 en 25)

Fort 6 en Volkstuinen (nrs. 27 en 28)

Fort 6 (nr. 38)

Inspraakdossier: Wijkwerking op maat, Quicksan Oosterveld – Elsdonk

In 2017 startte de stad met verschillende pilootprojecten: wijkwerking op maat. In verschillende wijken werd een bevraging gedaan. Ook in de wijk Oosterveld-Elsdonk. Er werd gefocust op twee grote onderdelen: Schoolomgevingen en Speelterreinen.

De bevraging kan niet als representatief beschouwd worden, maar geeft wel de mening van 227 kinderen, jongeren en volwassenen uit de wijk.

Geslacht		
gender	aantal	%
meisje	98	43%
jongen	120	53%
onbekend	9	4%
totaal	227	100%

Figuur boven. Aantal bevroagden per gendergroep, bron stad Antwerpen

Leeftijdsgroepen		
groepen	aantal	percentage
kleuters van 1 tot en met 5 jaar	0	0%
kinderen van 6 tot en met 9 jaar	91	40%
tieners van 10 tot en met 14 jaar	121	53%
jongeren van 15 tot en met 26 jaar	0	0%
ouder dan 26	11	5%
onbekend	4	2%
totaal	227	100%

Figuur onder: aantal bevroagden per leeftijdsgroep, bron stad Antwerpen

Hieronder worden elementen opgesomd die leerrijk zijn voor de verdere opmaak van het speelweefselplan. De resultaten over specifieke plekken zijn terug te vinden verder in dit document bij de ruimtelijke analyses.

1. Opvallend is dat de **meeste (speel)terreinen binnen de buurten weinig gefrequeenteerd** worden en weinig betekenis lijken te hebben. Daar waar er wel speelinfrastructuur is, wordt dit niet sterk gewaardeerd (bijv. speelterrein Gemzenstraat). Bij de bevraging over de verschillende locaties zijn er veel concrete elementen die bevroagden aangeven als 'niet leuk'. Deze worden mee opgenomen in de ruimtelijke analyse van de specifieke plekken.

2. Schoolomgevingen.

- Een groot deel van de bevroagden (124 van de 227 bevroagden) komt dagelijks op een actieve manier naar school (te voet, step, fiets, skateboard).
- 79 van 227 van de bevroagden komt dagelijks met de auto naar school.
- Een kleinere groep (16 van de 227 bevroagden) komt met het openbaar vervoer.
- Bijna de helft van de bevroagden (45%) vindt de straat van hun school soms wel en soms niet veilig. Frequente redenen hiervoor waren:
 - Veel verkeer
 - Snel rijdende auto's
 - Auto's die niet stoppen om kinderen over te laten
 - Auto's die zowel op de rijweg als op het voetpad/fietspad geparkeerd staan om kinderen af te zetten.
 - Losliggende en/of scheve tegels.
 - Geen conflictvrije kruispunten voor fietsers en voetgangers.

3. Inrichtingsvoorstellen

Het inspraakdossier² peilde ook naar algemene inrichtingsvoorstellen voor de wijk. Volgende elementen werden aangegeven als ontbrekende:

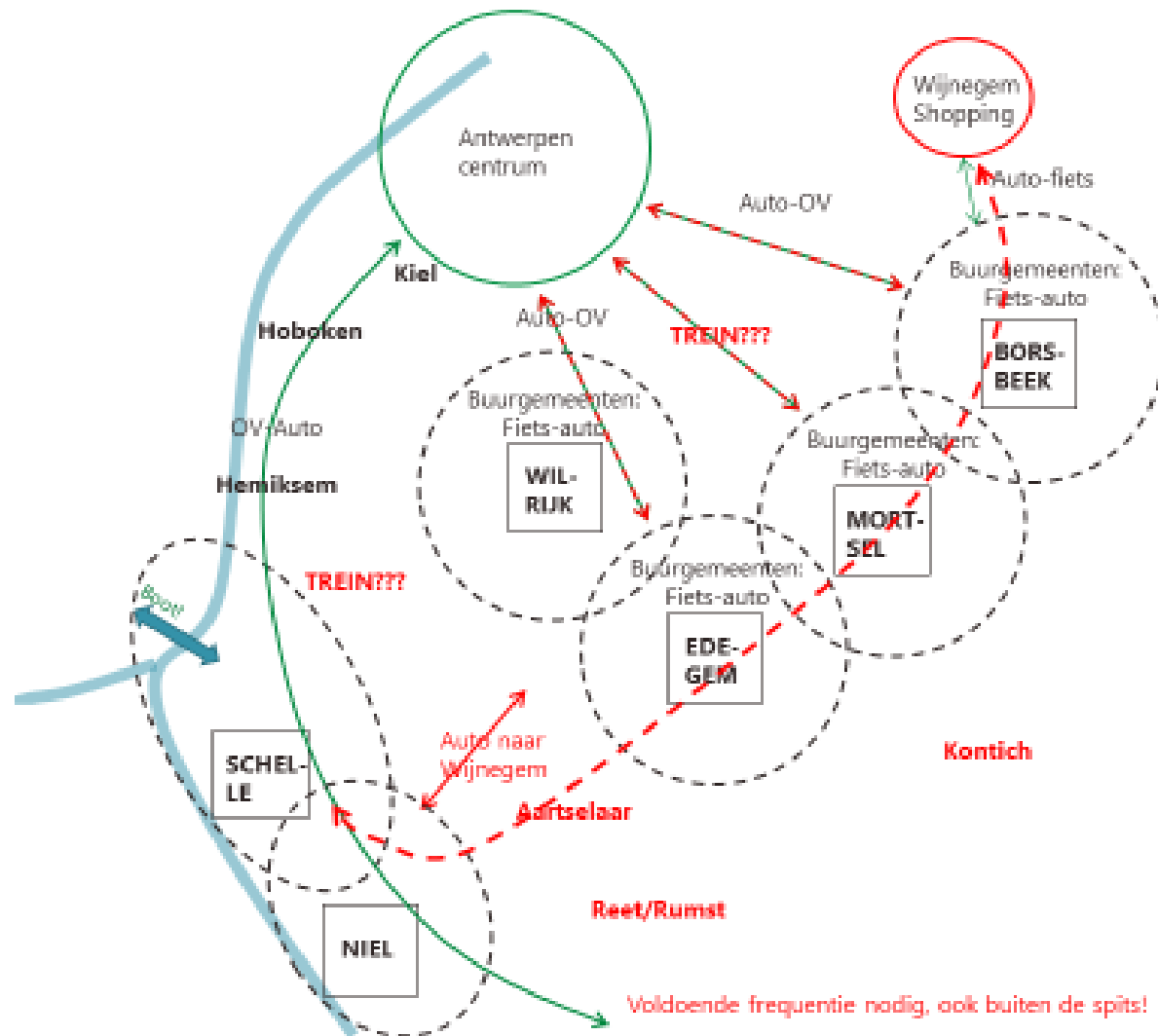
- Bijkomende aantrekkelijke speelterreinen
- Skatemogelijkheden
- Natuur en bossen om in te spelen
- Meer maatregelen om de verkeersveiligheid te garanderen
- Straten veiliger maken
- Voetpaden (betere begaanbaarheid)
- Meer ruimte voor 'spelende kinderen'
- Heel veel inrichtingsvoorstellen: van meer banken tot meer sportterreinen

² Wijkwerking op maat, Quicksan Oosterveld – Elsdonk, stad Antwerpen, 2018.

Kinderen en jongeren in de Nevelstad³

Kind & Samenleving onderzocht in 2017 hoe kinderen en jongeren zich gedroegen en verplaatsten in een verstedelijkte context. Daarnaast werd er ook gepeild hoe tieners zich positioneren ten opzichte van toekomstige woonmogelijkheden.

Tieners in de gemeenten Niel, Edegem en Mortsel deden mee aan het onderzoek. Kinderen en jongeren uit Wilrijk werden niet specifiek bevestigd. Maar Wilrijk kwam wel regelmatig ter sprake.

Figuur: synthesekaart van hoe tieners zich verplaatsen in randstedelijk gebied

³ Tieners en bovenlokale plannen, experimentele inspraak met tieners en jongeren binnen regionale beleidsprocessen, 2017, Kind & Samenleving.

1. Beleving en gebruik van regio

Bij de tieners van Edegem en Mortsel kwam Wilrijk regelmatig aan bod.

- Tieners uit de gemeenten Edegem en Mortsel hebben een ruime actieradius. Ze komen regelmatig in Wilrijk. Al blijkt het vooral centrum Wilrijk te zijn.
- Wilrijk wordt door de kinderen en jongeren aanzien als stad. Edegem en Mortsel niet.
- De forten in Mortsel en Edegem zijn belangrijke tienerplekken. (avontuurlijke speelruimte, speelbos, boomhut en kabelbaan, skate, zomerbar,) Het zijn ruimten waar ze afspreken, chillen en ontmoeten.
- Fort van Wilrijk is teveel op sport gericht waardoor het voor tieners (in het algemeen) geen aantrekkelijke plek is.
- Tieners van +12 zijn behoorlijk mobiel:
 - Fiets: maken dankbaar gebruik van bovenlokale fietsroutes.
 - Bus/tram: indien goede frequentie.
 - Auto: wint meestal aan belang naarmate ze ouder worden.
 - Indien klachten over verkeersveiligheid: vooral over bovenlokale verbindingswegen :R11, Prins Boudewijnlaan, Drie Eikenstraat, N106 (UZA)

2. Hoe willen tieners wonen?

Samen met de tieners werd er ook gekeken naar hoe zij in de toekomst willen wonen? Hoe zij staan ten opzichte van verdichting, privacy, autoluwe woonwijken,...

Mobiliteit.

- Er is draagvlak voor autoluwe woongebieden (bij ca. helft van de tieners). Mits enkele voorwaarden: Tram niet vlakbij woningen (hinder), veilige fietsverbindingen, voldoende en goede frequentie openbaar vervoer, auto moet veilig staan en niet al te ver.
- Een bepaalde groep tieners is niet te overtuigen. Enige opening 'veiligheid van jouw (toekomstige) kinderen'

Dichter wonen: Lastig

- Privacy is heilig
- Er is draagvlak voor dichter wonen mits:
 - Voldoende ruime woning (bijv. duplex)
 - Eigen afgesloten privé-tuintje, inpandig terras
 - Veel te dicht bij elkaar (groene ruimte tussen woninggroepen)
 - Veel, goede en jeugdriendelijke publieke ruimte
 - Hedendaagse, discrete vormgeving.
- Veel weerstand tegen collectieve semi-private ruimte.
 - Appartement is voor velen een stap te ver.

Fietsroutekaart

De fietsroutekaart 'Veilig in het verkeer' werd ontwikkeld door het district Wilrijk, met de steun van het Algemeen Onderwijsbeleid Antwerpen. Ze geeft tal van praktische tips over hoe je je het veiligst in het verkeer begeeft en toont daarnaast de veiligste fietsroutes tussen locaties die voor kinderen belangrijk zijn, zoals scholen, speelterreinen, het zwembad en parken.

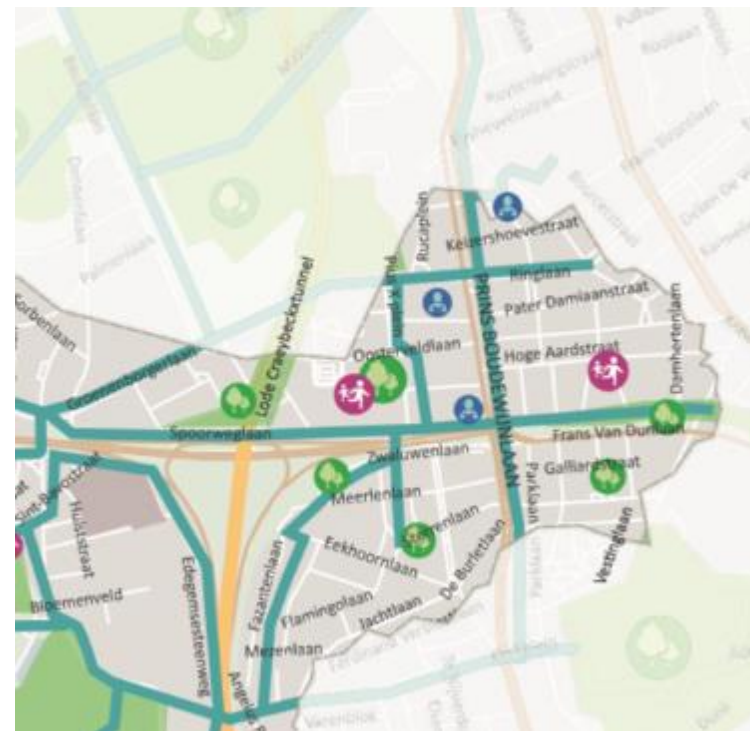
Twee kaarten zijn gemaakt.

1.Vero-route.

Dit is een bewegwijzerde route waar kinderen, in klasverband of met de ouders, hun fietsvaardigheid kunnen oefenen aan de hand van een reeks specifieke verkeerssituaties. Op het terrein is de VERO bewegwijzerd met geel-blaauwe richting- en informatiebordjes.

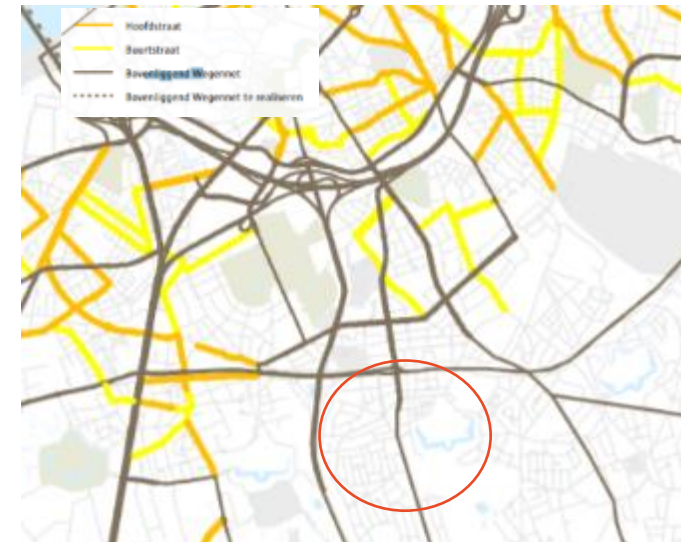
Deze route bevindt zich enkel in centrum van Wilrijk. In de buurten van het studiegebied bevindt zich geen VERO-route.

2.Fietsroutekaart De fietsroutekaart geeft de aanbevolen fietsroutes weer voor kinderen en jongeren om zich veiliger in het verkeer te kunnen verplaatsen. Deze routes zijn ook gekoppeld aan de scholen, buurtpleinen en speelterreinen.

Deze routes kunnen verder onderzocht en geïntegreerd worden in een beter speelweefsel.

Mobiliteitsplan⁴

1.Straten op mensenmaat

In het studiegebied bevinden zich heel veel straten die verder op mensenmaat kunnen ontwikkeld worden. Vanuit het mobiliteitsplan is het duidelijk dat **bijna alle straten** (buiten het bovenliggend wegniveau: R11, N173, E19) geselecteerd als **woonstraten**.

Zij kunnen dus als woonerf of als echte woon- en leefstraat worden uitgebouwd, aldus het mobiliteitsplan.

2. Fijnmazig stadsfietsnet

Het studiegebied kent enkele hoofd fietswegen (kernroutes) langs de R11, N173 en de Groenenborgerlaan.

Daarnaast enkele wijkroutes: Fazaantelaan en doorsteek Groenenborgerlaan en Spoorweglaan.

Er zijn dus weinig wijkroutes aangegeven.

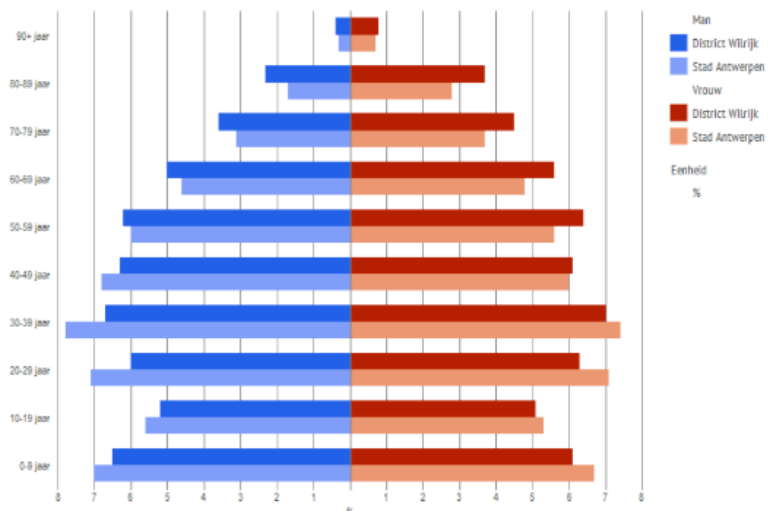
⁴ Beleidsplan Mobiliteit, een mobiliteitsplan voor een actief en bereikbaar Antwerpen.

2. DEMOGRAFISCHE GEGEVENS

Algemeen voor het district Wilrijk en wijk Oosterveld-Elsdonk.

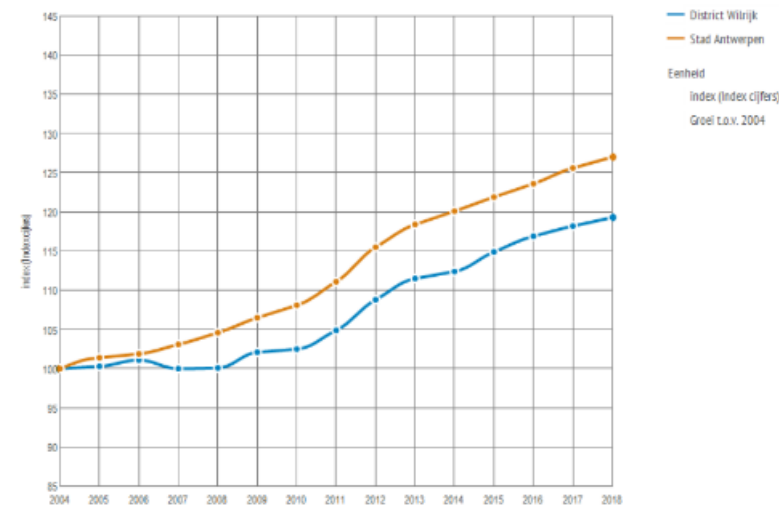
Aandeel inwoners naar geslacht en leeftijd (2018)

District
Wilrijk

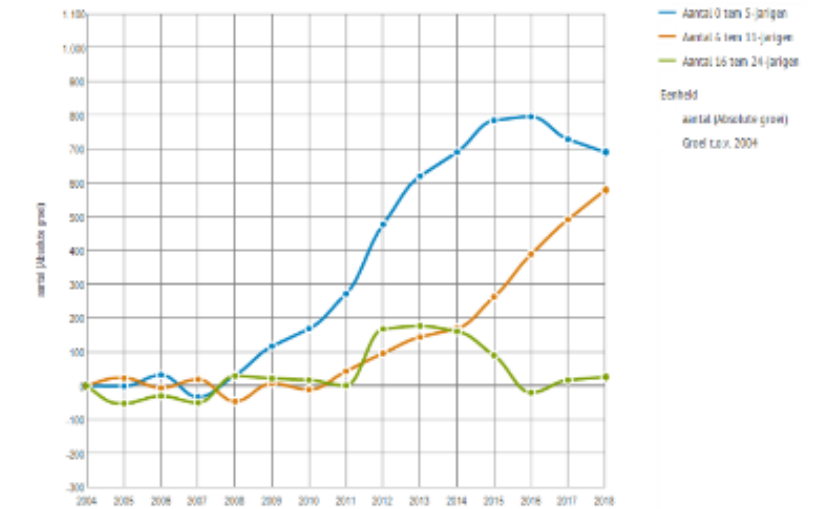
Wilrijk heeft ten opzicht van de stad Antwerpen een lager aandeel kinderen en jongeren. En dit zowel voor meisjes als jongens.

Evolutie van het aantal 0-17 jarigen (2018).

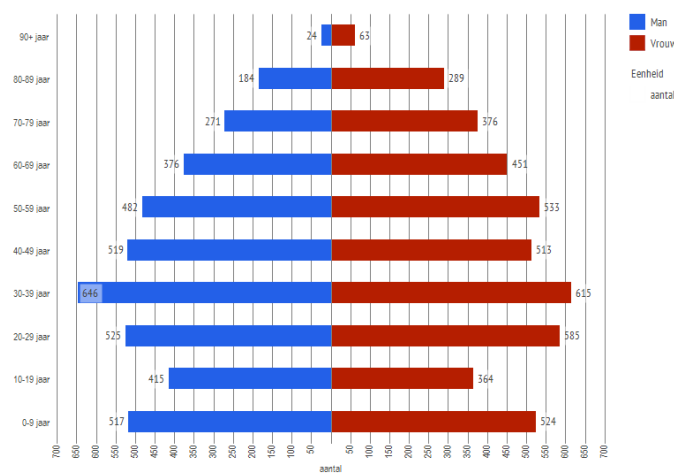
Wilrijk volgt de tendens van de stad Antwerpen. Het aantal kinderen en jongeren steeg de laatste jaren.

Evolutie aantal jongeren in drie leeftijdscategorieën, absolute groei (2018).

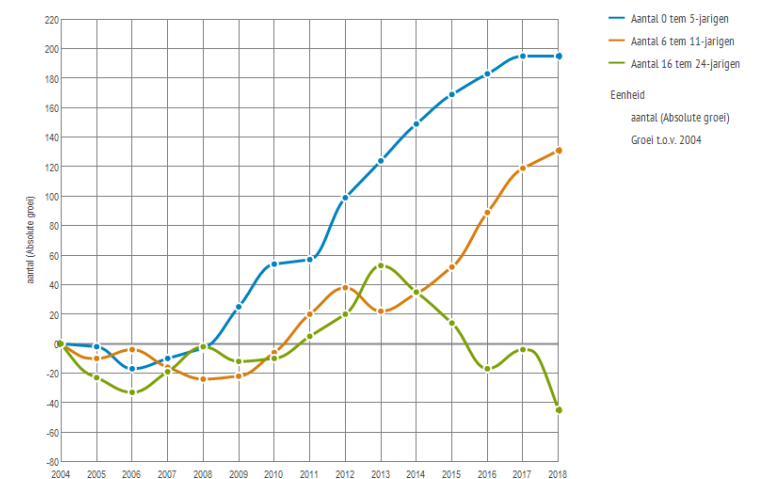
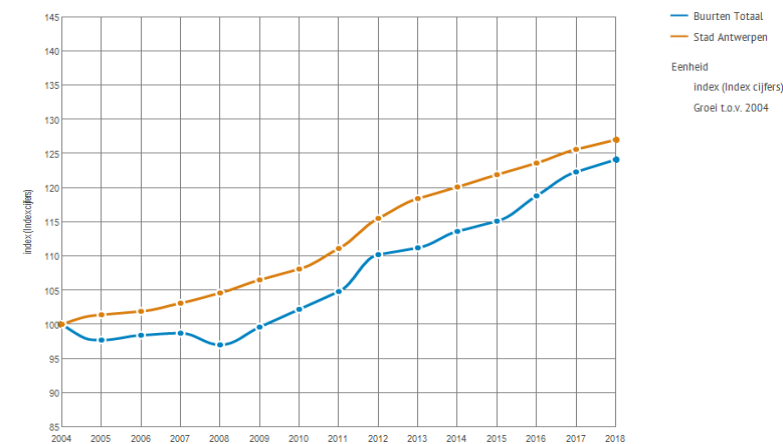

De laatste jaren is er een sterke stijging van het aantal 6-11 jarigen. Het aantal 0-5 is gedaald en de 16 plussers is stabiel gebleven.

Wijk
Elsdonk-
Oosterveld
(vier
buurten
samen)

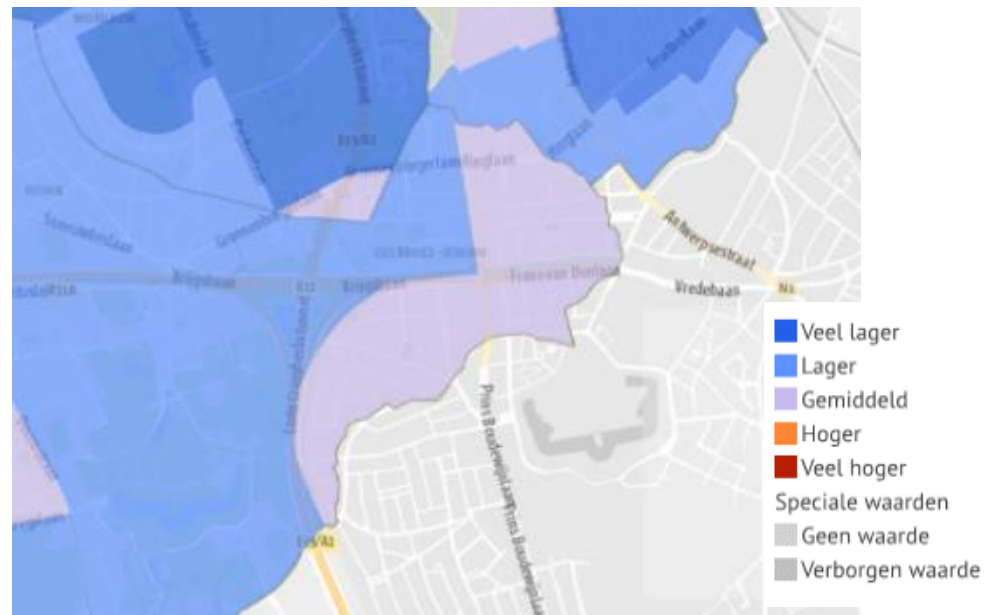
De wijk Oosterveld-Elsdonk volgt de tendens (van de stad Antwerpen) van het stijgend aantal kinderen en jongeren).

De laatste jaren is de sterkste stijging te zien bij de 0-5 jarigen. Er is dan weer een daling te merken bij de 16 tot 24 jarigen.

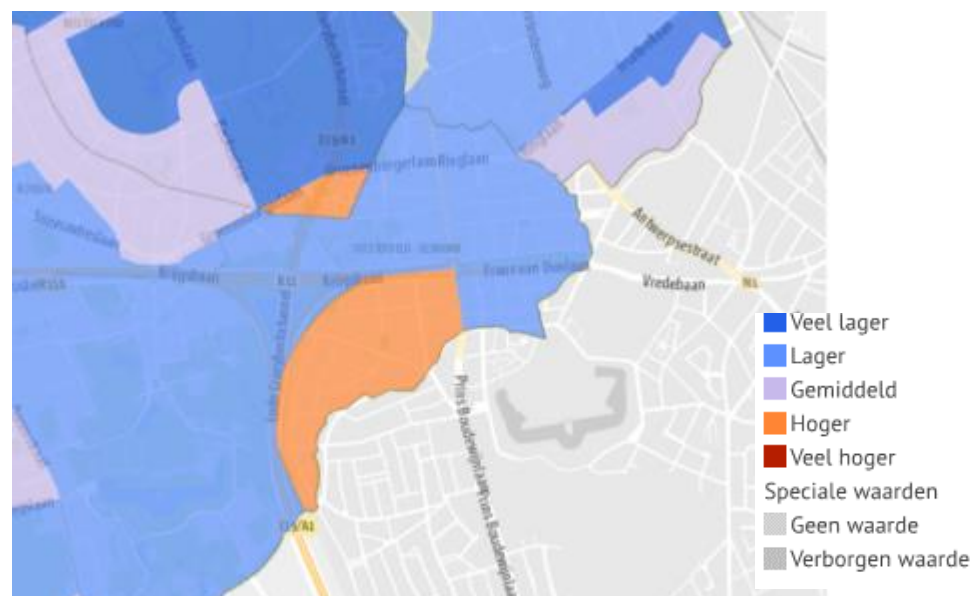
Specifiek per buurt

Percentage 0-11 jarigen

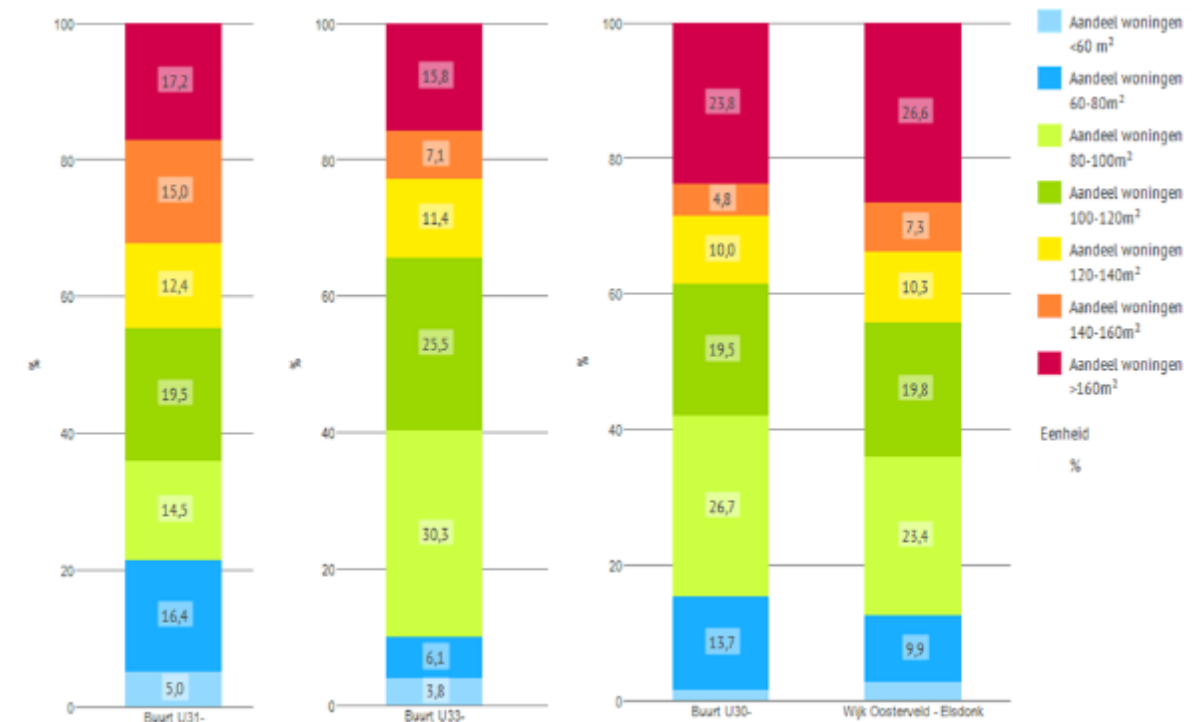
- De buurt Sint-Augustinus heeft een lager percentage 0-11 jarigen ten opzichte van de andere buurten in Antwerpen.
- De andere drie buurten hebben een gemiddeld percentage 0-11 jarigen ten opzichte van de andere buurten in Antwerpen.

Percentage 12 tot 17 jarigen

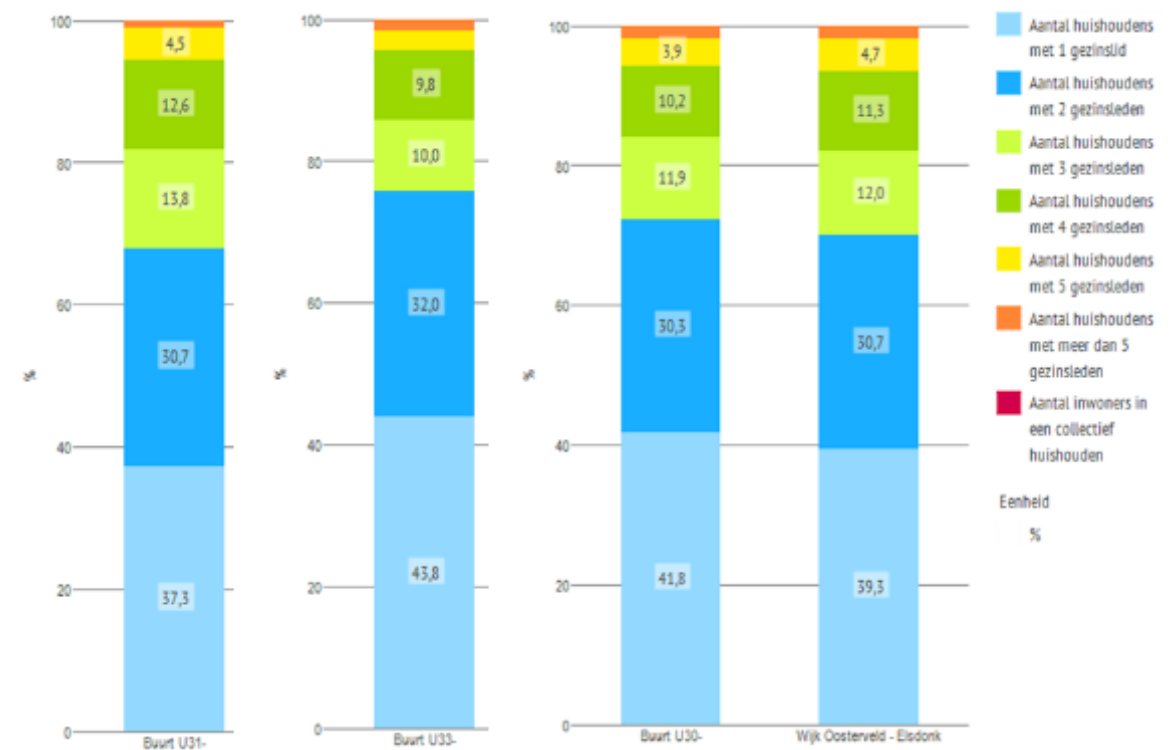
- De buurt Elsdonk-west heeft een hoger percentage 12 tot 17 jarigen ten opzichte van de andere buurten in Antwerpen.
- De andere drie buurten en een lager percentage 12 tot 17 jarigen ten opzichte van de andere buurten in Antwerpen.

Verdeling woningen per opp.

Verdeling woningen per opp. Elsdonk-Oost (U31), Sint-Augustinus (U33), Oosterveld (U30)

Verdeling per gezinssamenstelling

Verdeling per gezinssamenstelling Elsdonk-Oost (U31), Sint-Augustinus (U33), Oosterveld (U30)

Reflectie demografie

De buurt **Sint-Augustinus** wordt gekenmerkt door grote appartementen en bel-etages. Het percentage (0-11 jaar) is hier het laagst van de wijk en er woont een groot deel alleenstaanden (43,8%). Ongeveer een kwart van de bevolking is ouder dan 65 jaar. De wijksamenstelling kan dus veranderen. Deze buurt heeft ook een hoger gemiddeld aantal 12 tot 17 jarigen.

De buurt **Elsdonk-West** wordt gekenmerkt door grote woningen, met grote eigen tuinen. Hier valt op dat het aandeel tieners (12 tot 17 jarigen) het hoogst is voor de wijk en hoger dan het gemiddelde voor Antwerpen.

De buurten **Elsdonk-Oost en Oosterveld** kennen een gelijkaardige opbouw. Hier zijn veel meer kleinere woningen dan in de andere buurten. Ook de gezinssamenstelling voor deze twee buurten is gelijkaardig. Er is een gemiddeld aantal kleine kinderen (0-11 jaar) en een lager aantal 11 tot 17 jarigen.

Het is dus belangrijk om bij de ontwikkeling van een speelweefselplan **buurtgericht** te werken, aangezien er wel wat verschil is per buurt.

Op **korte termijn** (<3 jaar) heeft de buurt Sint-Augustinus en Elsdonk-West vooral nood aan bijkomende aandacht voor tieners. In deze buurten is momenteel weinig voorzien voor tieners. De andere twee buurten hebben nood aan oplossingen gericht op kinderen.

Op **lange termijn** (>3 jaar) hebben de vier buurten een kwalitatieve inrichting en uitrusting nodig gericht op kinderen en een buurt-overschrijdende voorzieningen voor tieners.

Lijst met concrete nieuwe inrichtingen

Naar de toekomst toe staan er enkele nieuwe herinrichtingen van (onderdelen) van straten gepland:

Secties van de Frans Vandunlaan of R11

- Sectie tussen Elsdonklaan en Prins Boudewijnlaan.
- Sectie tussen Parklaan en Garden Citylaan.

(noot: Secties R11: AWV is bezig met het verkrijgen van een nieuwe omgevingsvergunning)

Floralienlaan tussen Prins Boudewijnlaan tot rotonde Ringlaan].

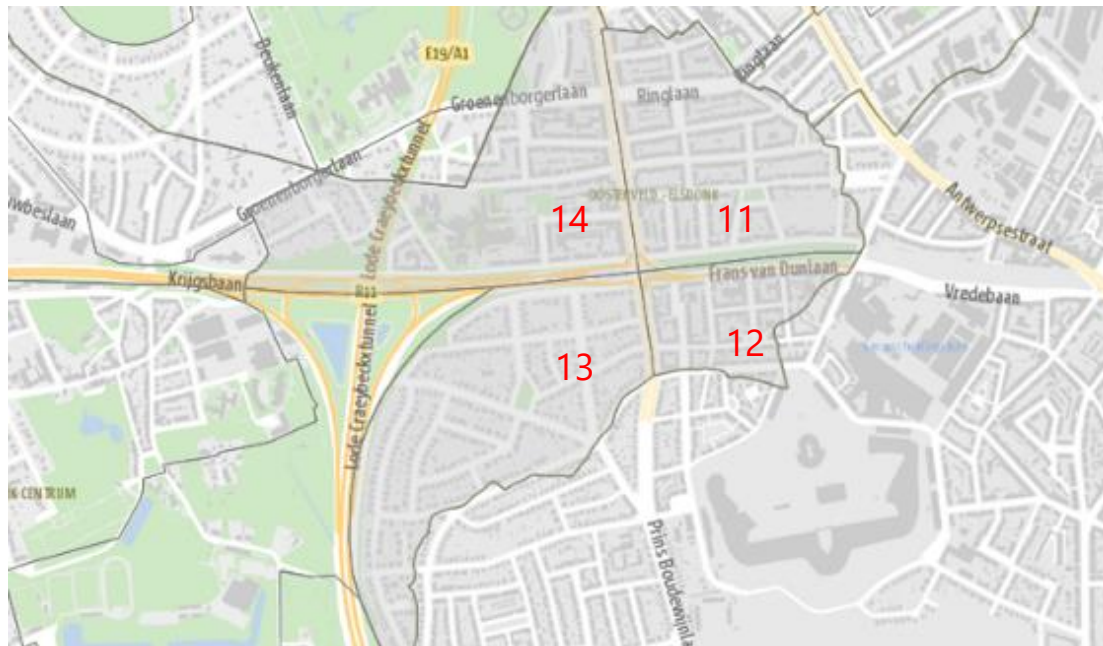
(noot: Floralienlaan: start der werken 8 januari 2019).

- Fietspad langsheen Spoorweglaan (tussen Craeybeckxstunnel en tot Groenenborgerlaan)
(noot: [Spoorweglaan (fietspad): indienen tot het bekomen van een omgevingsvergunning; er moet nog een sloopopvolgingsplan toegevoegd worden)
- Snelheidsingrepen Jachtlaan.
(noot: verdere afspraken nog maken met nieuwe bestuur Edegem]

DEEL 2.

PUBLIEKE RUIMTEN IN DE VERSCHILLENDE BUURTEN

DE 4 BUURTEN VAN OOSTERVELD EN ELSDONK

- Sint Augustinus (nr. 14)
- Oosterveld (nr.11)
- Elsdonk-Oost (nr.12)
- Elsdonk-West nr.13)

1. Publieke ruimten in Sint-Augustinus.

Speelterrein Gemzenstraat

- Sint-Augustinus heeft één formeel speelterrein (Gemzenstraat).
- Dit is een wijkterrein met zowel speel, sport als ontmoetingskansen.
- Speelterrein met verschillende speelmogelijkheden. Toestellen vooral gericht tot leeftijd 12 jaar.
- Enige sportterrein (basket) in de wijk.

Uit inspraakdossier.

- Het is de meest gekende speelruimte in de wijk.
- De grootste groep van die hier komt spelen, doet dit met zijn/haar ouders.
- Wat wordt als niet leuk omschreven: vuil, teveel kleine kinderen, saai.
- Wat wordt als leuk omschreven: houten toestel, algemene speelmogelijkheden, veel bomen en natuur.

Groene ruimte Craeybeckxtunnel.

- De grootste groene ruimte in de buurt is de groene ruimte boven de Craeybeckxtunnel.
- Deze ruimte biedt veel potenties voor de verder uitwerking van speel, sport- en ontmoetingskansen.
- Deze groene ruimten verbindt verschillende straten.

Uit inspraakdossier.

- De grootste groep van de bevroagden kennen deze ruimte niet.
- Een heel kleine groep komt hier regelmatig.
- Wat wordt als niet leuk omschreven: geen toestellen, modderig, zwerfvuil en hangjongeren.
- Wat wordt als leuk omschreven: rustig, veel ruimte en aanwezigheid van natuur.

Schoolomgeving Spoorweglaan

- Ingesloten schoolsite.
- School die een wijkoverschrijdende aantrekkingskracht heeft.
- Weinig aantrekkelijke schoolomgeving.
- Straat is een belangrijke verbinding voor verkeer naar ziekenhuis (o.a. ambulance) en een belangrijke bovenlokale fiets-as.

School- en jeugdsite Groenenborgerlaan

- Weinig ruimte voor jeugdwerk.
- Zeer stenig en harde inrichting.
- Ingesloten schoolspeelplaats.

Site + Vuurkruisenplein

- Verlaten site:
 - eigendom van Vlaamse overheid.
 - Mogelijkheid om te voorzieningen voor de wijk in orde te brengen.
- Centraal gelegen plein en veel mogelijkheden voor de wijk.
- Weinig aantrekkelijk en hoofdzakelijk siergroen.
- Potenties om een bruikbaar buurtpleintje te ontwikkelen.

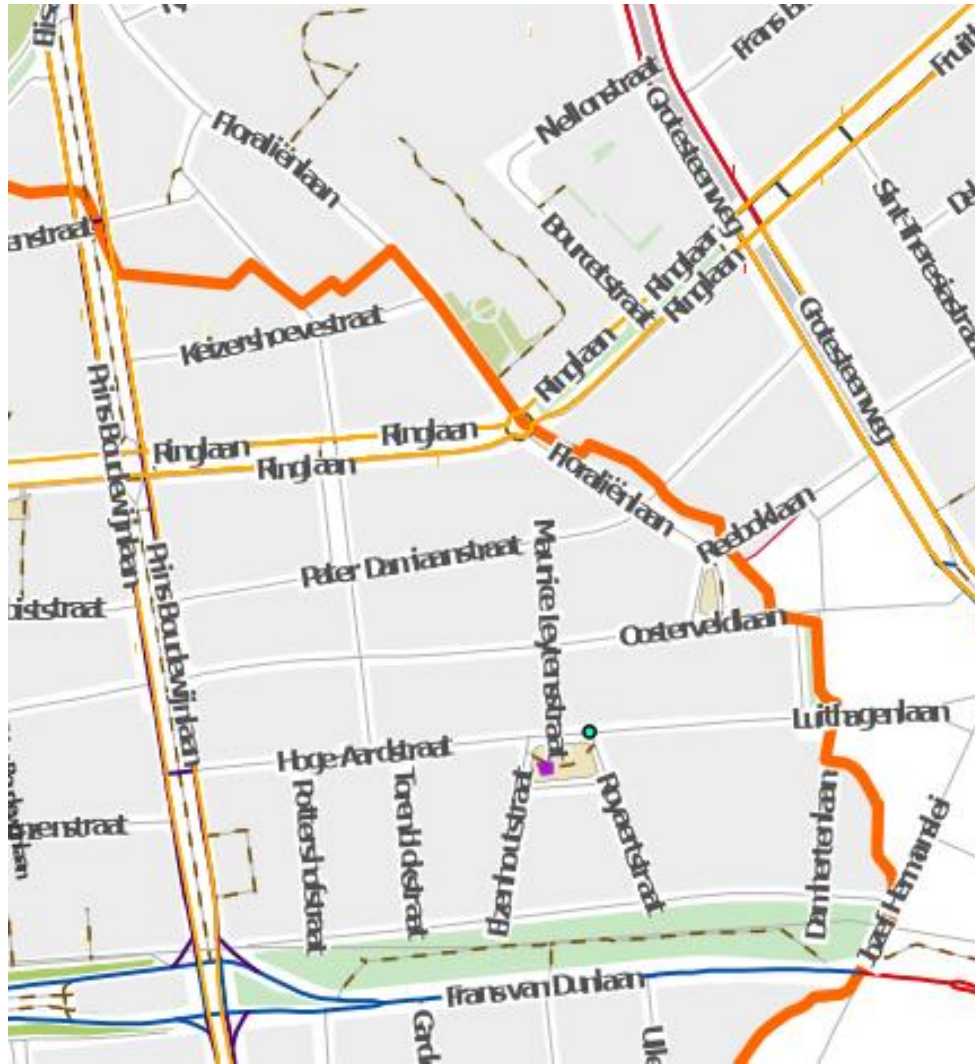
- Gelegen in een zoekzone voor nieuwe speelruimten (volgens speelweefsel, district Wilrijk, Vectris).

Pius X-plein

- Weinig aantrekkelijk en hoofdzakelijk siergroen.
- Potenties om een bruikbaar buurtpleintje te ontwikkelen.
- Gelegen in een zoekzone voor nieuwe speelruimten (volgens speelweefsel, district Wilrijk, Vectris).

2. Publieke ruimten in Oosterveld

Buurtspeelterrein Hoge Aardstraat

- Centraal gelegen buurtterrein.
- Recent nieuwe toestellen geplaatst.
- Potenties om te ontwikkelen tot een plein voor verschillende leeftijden.
- Oversteekbaarheid van de straten en de inrichting ervan zijn aandachtspunten.

Uit inspraakdossier:

- Grote groep van de bevrageden kent dit terrein niet.
- Bevrageden komen met vrienden of in familieverband.
- Wat wordt als niet leuk omschreven: afval, te klein, honden en lastige mensen.
- Wat wordt als niet leuk omschreven: ruimte voor verschillende spelvormen, gras om te voetballen, nieuwe toestellen.

Kleine groene ruimten: Vierbunderplein/Damhertenlaan/Ceurvorstlaan

- Drie groene ruimten die momenteel ingericht als weinig aantrekkelijk voor de buurt.
- Hoofdzakelijk siergroen
- Drie terreinen bieden potenties om te werken aan spel- en ontmoetingskansen.

Uit inspraakdossier over Vierbunderplein:

- Grote groep van de bevrageden kent dit terrein niet
- Wat wordt als niet leuk omschreven: er zijn niet veel activiteiten, niet veel speelmogelijkheden.
- Wat wordt als leuk omschreven: groen, natuur en geen auto's op het groene plein.

Spoorwegberm

- Informele speelgroen.
- Biedt technisch gezien heel wat ruimte om te spelen.
- Bereikbaarheid vanuit buurt Oosterveld is realistisch en wenselijk.
- Bereikbaarheid vanuit Elsdonk-Oost is niet evident.
- Kan aansluiting krijgen via de spoorwegberm in Mortsel (hier zijn reeds ingrepen gebeurd).

Uit inspraakdossier

- Heel grote groep kent deze ruimte niet.
- Wat wordt niet leuk omschreven: allerlei bekommernissen: honden, oversteekbaarheid van straat,...
- Wat wordt als leuk omschreven: natuur, fietsmogelijkheden, ruimte.

3. Publieke ruimten in Elsdonk-oost

Buurtspelerrein Sterrenlaan (Frans Dunlaan)

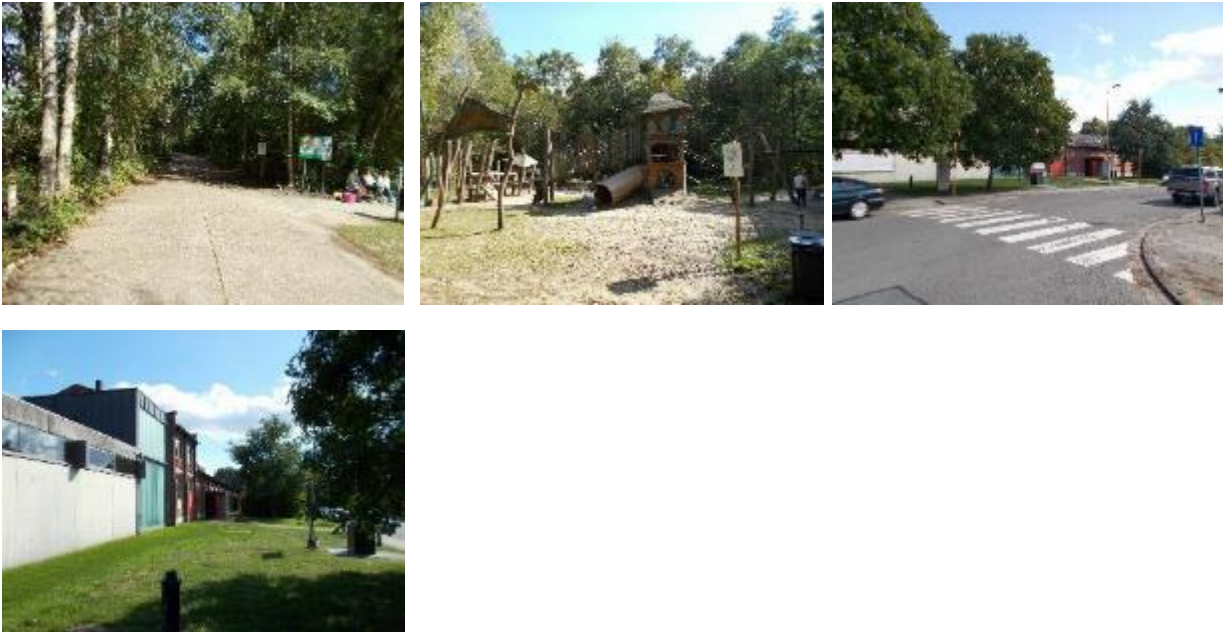
- Klein buurtterreintje recent voorzien van een nieuw spelterrein.
- Enige spelterrein in de buurt Elsdonk-Oost.
- Mogelijkheden voor verdere ontwikkeling.
- De inrichting van de omliggende straten kan mee opgenomen worden in de verdere ontwikkeling.

Uit inspraakdossier:

- Heel grote groep kent dit terrein niet.
- Wat wordt als niet leuk omschreven: kleine en te weinig toestellen, saai,...

- Wat wordt als leuk omschreven: gezellige speelruimte, vooral goed voor de kleine kinderen.

Fort 5 & jeugdsite

- Gelegen net buiten het grondgebied Wilrijk, maar voor kinderen, jongeren en families zeker een belangrijke plek.
- Verder bekijken van bereikbaarheid vanuit de wijk Elsdonk-Oost.
- Speelruimte en voorzieningen Fort zijn wijkoverschrijdend.
- Jeugdsite met concertzaal, jeugdhuis.

4. Publieke ruimten in Elsdonk-west

Groene ruimte Zwanenlaan

- Grote groene ruimte, centraal gelegen in de buurt.
- Voorzien van banken en twee voetbaldoelen.
- Potenties om te werken naar een ruimte voor ontmoeting.

Uit inspraakdossier

- Heel grote groep kent dit terrein niet.
- Wat wordt als niet leuk omschreven: vooral de afwezigheid van dingen wordt aangehaald: geen echte speel- en sportmogelijkheden.
- Wat wordt als leuk omschreven: grote groene ruimte, picknickmogelijkheden,....

Groene berm E19

- Langgerekte groene ruimte aan de rand van de E19. Wordt deels gebruikt als fietspad.
- Mogelijkheid om avontuurlijke speelkansen te ontwikkelen.

Klein groen terrein aan de Zwanenlaan en Meerlenlaan.

- Op de hoek van de Meerlenlaan is nog een klein groene ruimte (eigendom van de stad Antwerpen).
- Momenteel onbenut en ligt naast de groene berm van de E19.

Uit inspraakdossier

- Weinig gekend terrein
- Wat wordt als niet leuk omschreven: allerlei ongemakken: geen voetpad, weinig verlichting, gevaarlijke auto's.

Twee tunneltjes

- Deze twee tunneltjes belangrijke schakels voor het fietsverkeer.
- Kinderen?
-

Deel 3. Synthese van de knelpunten en potenties.

[Zie kaart knelpunten en potenties]

Aan de hand van voorgaande analyse, kunnen we tot volgend overzicht komen van verschillende potenties en knelpunten

Sport- en speelruimten

Het studiegebied kent een **tekort** aan ruimten met een wijk overschrijdend karakter. Eén terrein (Gemzenstraat) heeft momenteel een buurt overschrijdend karakter. Maar dit is te weinig voor heel de wijk. Ook op gebied van buurtgerichte sport- en speelruimten is er een zone met een tekort. Al is deze zone kleiner. Er zijn verschillende kleine groene buurtpleintjes die momenteel onderbenut zijn.

Wat de **inplanting** betreft van de verschillende terreinen stellen we vast dat de speel- en sportinfrastructuur nog te weinig geïntegreerd is in de volledige publieke ruimte. De speelmogelijkheden zijn gelegen op pleintjes die een eiland vormen binnen een stratennetwerk.

Het zijn vaak **klassieke speeltoestellen** die geplaatst worden op een valbodemp. Van een echt speellandschap of publieke ruimte met speelmogelijkheden is nog te weinig sprake. Het streven naar een inrichting voor verschillende leeftijden (ook volwassenen) is aangewezen. De inrichting van de terreinen is klassiek en er ontbreekt bijkomende aandacht voor **sport, tieners en spelen in de natuur**.

Groene ruimten

De wijk heeft enkele grotere **langgerekte groene ruimten** (vroegere spoorwegberm, berm E19 en groene zone boven de Craeybeckxtunnel). Ze kunnen momenteel niet als aantrekkelijke groene ruimten worden aanzien, maar bezitten de mogelijkheid om te werken aan speel, sport en ontmoetingskansen voor de wijk. Doorheen deze groene linten is ook het voetgangers- en fietsverkeer belangrijk.

De wijk heeft verschillende **kleine groene buurtterreintjes**. Ook hier kan er een inhaalbeweging gedaan worden zodat buurtbewoners meer ruimte hebben om elkaar te ontmoeten. Ook de groene ruimte achter het dienstencentrum en serviceflats is een potentie om te werken aan een verbeterd speelweefsel.

Pleinen

Het studiegebied kent geen noemenswaardige **grotere pleinen** (stedelijk, verhard, centrumfunctie, handelszaken). Het is dan ook moeilijk om te spreken van een wijkcentrum. De buurt Sint-Augustinus leent zich nog het best om een centrumfunctie op te nemen. Verschillende functies kunnen beter aan elkaar gekoppeld worden door meer pleininrichtingen te voorzien (vb. school langsheen Groenenborgerlaan, scouts, dienstencentrum)

Op **buurniveau** zijn er verschillende groene buurtterreintjes waar een pleinfunctie kan gekoppeld worden.

Drukke wegen en oversteekplaatsen

De wijk wordt in vier buurten **opgedeeld** door enkele grotere wegen. Deze straten kunnen nog steeds als druk en gevaarlijk aanzien worden. Blijvende aandacht voor zwakke weggebruikers, kinderen en jongeren blijft noodzakelijk.

Daar waar het **fijnmazig fietsnetwerk** (uit de fietsroutekaart) deze drukke straten overlapt of kruist dient bijzonder aandachtig ontworpen te worden.

Woonstraten

De meeste van de straten in het studiegebied zijn in het mobiliteitsplan aangeduid als **woonstraat**. Dit wil zeggen dat ze kunnen ingericht worden als woonerf of leefstraat. In de praktijk zien we dat dit nog niet is ingeburgerd.

Om een stap verder te gaan en naar een uitwerking van het mobiliteitsplan te gaan, is er meer nodig. Oplossingen voor woonstraten kunnen ook bekeken worden in het kader van betonstop en klimaatopwarming. Vergroening en verzachting kan ook een meerwaarde zijn voor kindgerichtere woonstraten.

Fietsen en fietsroutes

De fietsroutekaart geeft verschillende aanbevolen **fietsroutes** weer. Deze zijn de ideale kapstok om verder te werken aan een nog betere befietsbaarheid van de wijk. Ook voor kleine kinderen, gezinnen met verschillende kinderen en groepen jongeren dient dit netwerk goed te werken.

In het centrum van Wilrijk is er een **Verkeerseducatieve** route aangeduid. Ook voor deze wijk kan dit verder bekeken worden.

De oversteekplaatsen met drukke banen en de twee fietstunnels zijn aandachtspunten.

Voorzieningen

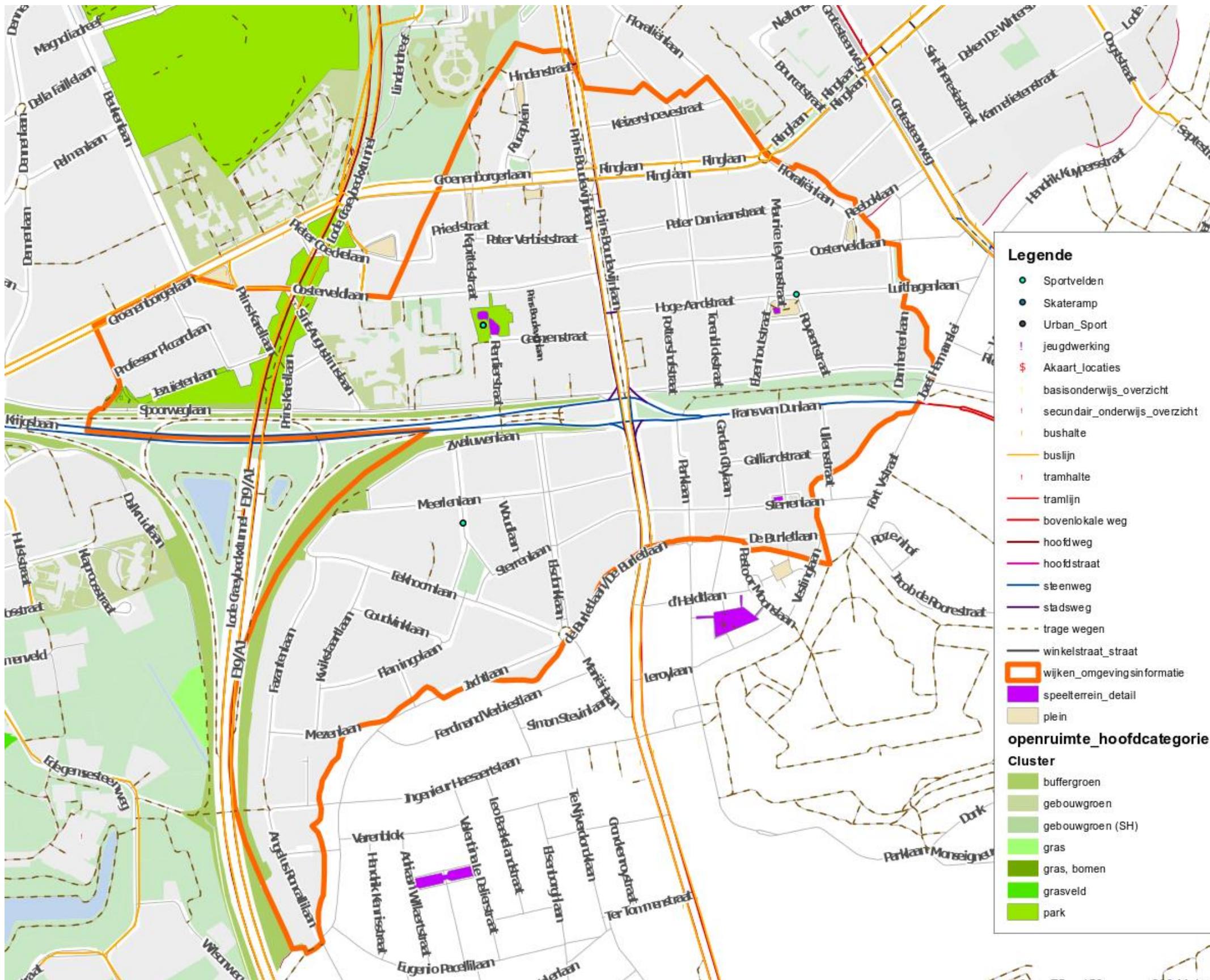
Binnen het studiegebied bevinden zich drie scholen. Beide scholen bevinden zich in een binnengebied. De schoolspeelplaatsen zijn ruimtelijk niet georganiseerd zodat ze (deels) opengesteld kunnen worden.

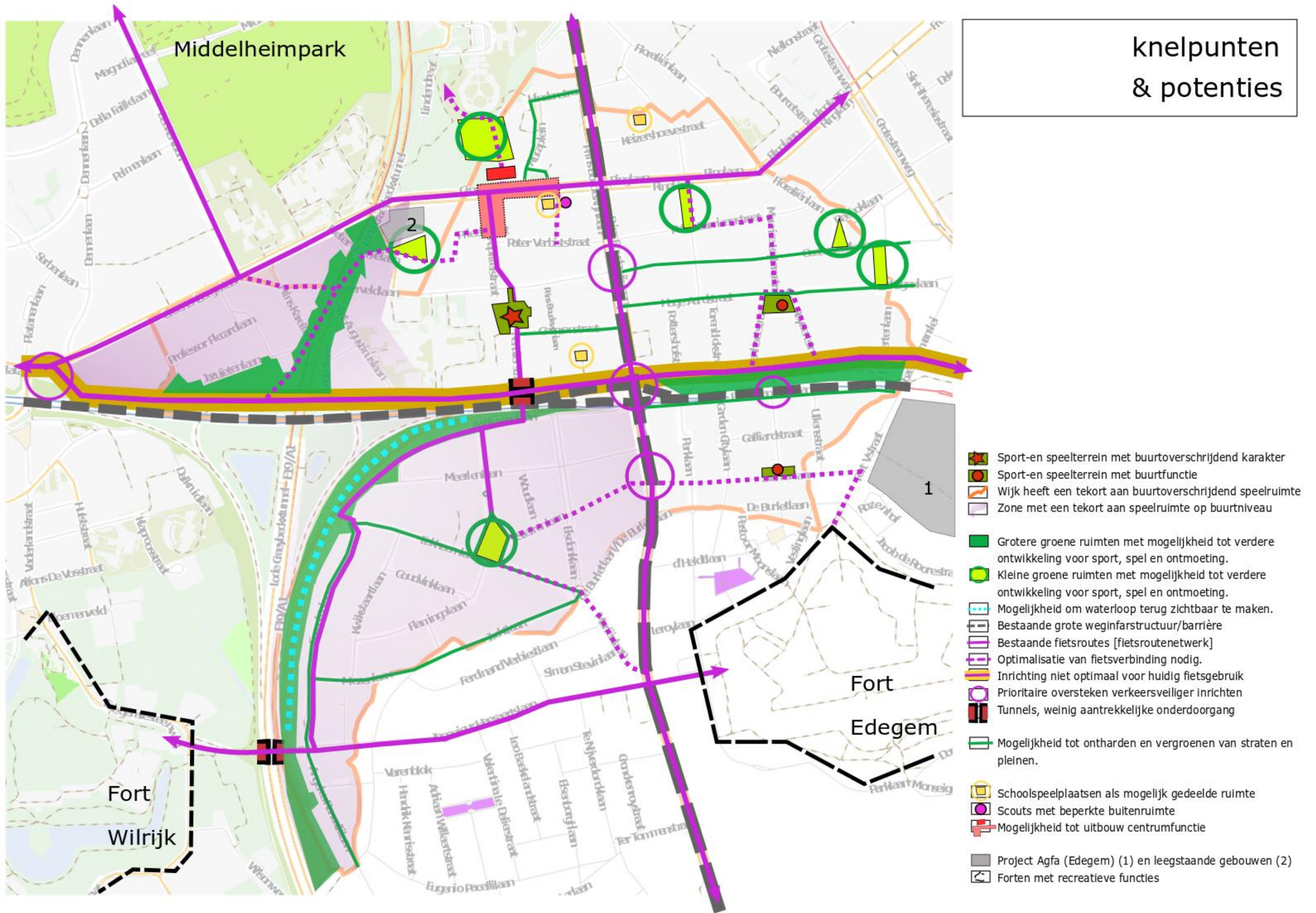
De scouts zijn gelegen in een binnengebied net naast school Pius X. De buitenruimte is klein en ze zijn genoodzaakt om elders te gaan spelen.

Buiten de wijk

Buiten de wijk zijn er verschillende gebieden die aantrekkelijk zijn voor de bewoners van de wijk: de verschillende forten, het centrum van Wilrijk, het Middelheim en het Nachtegalenpark. Een goede bereikbaarheid met de fiets voor jongeren en gezinnen met kinderen is dus van uiterst belang.

Inventaris

Deel 4. Synthese inspraak/wijkwerking op maat.

In de periode januari-februari 2019 organiseerde de stad in samenwerking met district Wilrijk een inspraakfase in het kader van de ontwikkeling van wijkplannen.

Tijdens de inspraakperiode konden kinderen, tieners, jongeren en volwassenen hun mening geven via een digitaal inspraakinstrument: www.antwerpen.be/oor.

- Op zaterdag 12 januari bevroegden twee medewerkers de aanwezigen op de nieuwjaarsreceptie 'Elsdronk'.
- Op vrijdag 18 januari 2019 bevroegde een medewerker de leerlingen van het 3de, 4de, 5de en 6de leerjaar van de school Prins Boudewijn.
- Op donderdag 24 en vrijdag 25 januari 2019 bevroegden medewerkers de leerlingen van het 3de, 4de, 5de en 6de leerjaar van de school St-Stanislas.

Hieronder wordt een conclusie geformuleerd. De resultaten van deze inspraakperiode zijn verwerkt in dit inspraakdossier.

OVERZICHT INSPRAAKGEGEVENS

Verhouding jongens/meisjes bij de bevroegden

Geslacht		
gender	aantal	%
vrouwelijk	133	49%
mannelijk	126	47%
onbekend	11	4%
totaal	270	100%

Leeftijdsgroepen

Leeftijdsgroepen		
groepen	aantal	percentage
kleuters van 1 tot en met 5 jaar	0	0%
kinderen van 6 tot en met 9 jaar	55	20%
tieners van 10 tot en met 14 jaar	160	59%
jongeren van 15 tot en met 26 jaar	2	1%
ouder dan 26	37	14%
onbekend	16	6%
totaal	270	100%

Bevindingen:

- De grootste groep is tieners van 10 tot en met 14 jaar.
- Bijna een kwart van de bevroegden zijn kinderen van 6 tot en met 9 jaar.
- 37 personen zijn ouder dan 26 jaar.
- Kleuters zijn nauwelijks vertegenwoordigd doordat ze niet bevroegd zijn.
 - Kleuters zijn cognitief nog niet rijp om hun mening te geven over een huidige toestand en toekomstperspectieven. Vaak zijn het de ouders van kleuters die de bevraging (samen) invullen. Ouders begeleiden meestal het speelgedrag van peuters en kleuters en kunnen een goede inschatting maken van hun speelbehoeften.

Woonplaats

- De bevroegden die in Wilrijk bevroegd werden, komen uit minstens 6 districten en 16 andere gemeentes.
- Er zijn geen bevroegden uit de districten Berendrecht-Zandvliet-Lillo, Ekeren en Merksem.
- De grootste groep, de helft van de bevroegden woont in Wilrijk.
- De tweede grootste groep (16%) woont in Berchem.
- 32 personen wonen in een andere gemeente.

2.4 Naar welke school gaan de bevroegde kinderen, tieners en schoolmedewerkers?

Voor kinderen: naar welke school ga je?		
antwoordmogelijkheid	aantal	%
St-Stanislas in Wilrijk	104	39%
Prins Boudewijnschool in Wilrijk	104	39%
OLVE college in Edegem	13	5%
een andere school	25	9%
blanco	24	9%
totaal	270	100%

Bevindingen:

- De twee grootste groepen zijn degenen die naar St-Stanislas of Prins Boudewijn gaan.
- Er zijn exact evenveel bevroegden in de scholen St-Stanislas en Prins Boudewijn.
- 24 personen van de 270 bevroegden vulden deze vraag niet in.

THEMA STAPPEN EN WANDELEN

Binnen dit thema werden drie inrichtingsprincipes voorgesteld:

1. het maken van een zonnestoep,
2. het kleurrijker maken van een stoep,
3. het verbinden van voetpaden met elkaar.

1. Zonnestoep.

Het **overgrote deel** van de bevroagden vindt het breder maken van de stoep een **goed idee**. Ze geven o.a. onderstaande redenen: Het zorgt voor meer ruimte om te spelen, te bewegen. Er is dan ook meer ruimte voor ouders met buggy's,.....

De bevroagden geven toch verschillende aspecten aan waar verder mee rekening moet gehouden worden.

- Kinderen moeten meer de straat oversteken om naar de kant met de brede stoep te gaan.
- Het is geen oplossing voor het veiliger maken van de straten.
- Sommige kinderen en gezinnen worden bevoordeeld omdat ze meer speelkansen hebben aan hun stoep.
- De snelheid van de auto's mag niet hoog zijn in straten met een brede stoep.
- Er moet ook rekening gehouden worden met fietsers.

2. Kleurrijker maken van de stoep.

Het **overgrote deel** van de bevroagden vind het kleurrijker maken van de stoep een **goed idee**. Het maakt de straat vrolijk, maakt mensen blij en motiveert kinderen om meer te wandelen, huppelen, fietsen.

De bevroagden geven toch verschillende aspecten waar verder mee rekening moet gehouden worden.

- De bevroagden zijn geïnteresseerd in de juiste esthetische keuzes voor het kleurrijker maken van de stoep.
- Toch kan het voor de bevroagden ook voor verwarring zorgen: Is het om te spelen?
- Het onderhoud moet nadien goed zijn. Vaak is het aanbrengen van kleur maar tijdelijk.

3. Voetpaden met elkaar verbinden.

Ook hier vindt het **overgrote deel** van de bevroagden dit een **goed voorstel**. Het zorgt vooral voor een betere verkeersveiligheid voor kinderen. Er kan veiliger overgestoken worden. Je kan hierdoor ook beter stappen, rolschaatsen,...

De bevroagden geven toch verschillende aspecten aan waar verder mee rekening moet gehouden worden.

- Er worden vraagtekens geplaatst bij de effectieve veiligheid ervan (zichtbaarheid, auto's rijden toch zomaar door, verwarring, want geen voetpad).

4. Andere ideeën om de voetpaden te verbeteren
 - a. Beter onderhoud van de voetpaden en tegels.
 - b. Vergroenen van voetpaden.
 - c. Integreren van speelaanleidingen (lijnen, heuvels, kleur,...).
 - d. Ingrepen in de straat voor veilige voetpaden: versmallingen in de rijweg, meer fietspaden,....

THEMA VEILIG FIETSEN IN DE WIJK

1. Fietsen op straat

Binnen dit thema werden drie inrichtingsprincipes bevroagd: 1. fietsstraat, 2. Tekening van een fiets verven op de straat 3. herinrichting van straten.

- Er is er een duidelijk verschil.
- Bijna de helft van de bevroagden kiest voor het idee 'fietsstraat'.
- De antwoorden 'tekening van een fiets op de straat' en 'straten vernieuwen zodat auto's nooit snel kunnen rijden' hebben een gelijke score.

Fietsstraat wordt als positief ervaren omdat het o.a. zorgt voor een veiliger gevoel, auto's kunnen je niet voorbijsteken, er is meer ruimte voor de fiets, auto bestuurders letten meer op,.....

Tekening van een fiets op straat en een herinrichting van straten worden door ongeveer een kwart van de bevroagden als een goed idee aanzien. Ook hier worden verschillende redenen voor aangereikt.

2. Fietspaden

Binnen dit thema werden drie inrichtingsprincipes bevroagd: 1. Brede fietspaden, 2. Aparte fietspaden voor snelle fietsers, 3. Op kruispunten tegelijk groen voor fietsers uit alle richtingen. Auto's krijgen allemaal rood licht. 4. Er zijn nog meer fietspaden nodig in de wijk.

- Er is er een duidelijk verschil.
- De grootste groep, minder dan de helft van de bevroagden kiest voor het idee 'brede fietspaden'.
- De antwoorden 'aparte fietspaden voor snelle fietsers' en 'meer fietspaden in de wijk' hebben een gelijke score.
- Het idee 'tegelijk groen op kruispunten' behaalde de laagste score.
- 21 personen gaven geen antwoord op deze vraag.

EEN VEILIGE SCHOOLOMGEVING

Binnen dit onderdeel werden volgende thema's bevestigd: 1. Fietsstraat, 2. Paaltjes tegen het parkeren van auto's op de stoep, 3. Gemachtigde opzichters en 4. Schoolstraat.

1. Fietsstraat

- Meer dan de helft van de bevestigden vindt het idee van fietsstraten om schoolomgevingen veiliger te maken goed.
- Minder dan een kwart van de bevestigden vindt het geen goed idee.

2. Paaltjes tegen het parkeren van auto's op de stoep

- Meer dan de helft van de bevestigden vindt het idee van paaltjes om schoolomgevingen veiliger te maken goed.
- Minder dan een kwart van de bevestigden vindt het geen goed idee.

3. Gemachtigde opzichters

- Een meerderheid van de bevestigden vindt het idee van gemachtigde opzichters om schoolomgevingen veiliger te maken goed.
- 9 personen van de 270 bevestigden vindt het geen goed idee.

4. Schoolstraat

- Meer dan een kwart van de bevestigden vindt het idee van schoolstraten om schoolomgevingen veiliger te maken goed.
- Een kwart van de bevestigden vindt het idee niet goed of geen idee erover.

Algemene conclusie in cijfers

Heb je zelf een idee om de straat van je school veiliger te maken bij het begin en het einde van de school?		
antwoordmogelijkheid	aantal	%
nee	148	55%
ja	82	30%
blanco	40	15%
totaal	270	100%

Specifieke inrichtingsvoorstellen voor een betere schoolomgeving aan Sint-Stanislas.

- De bevestigden stellen vooral een bijkomend fietspad voor.
- In tweede instantie het autovrij maken van de straat voor een bepaalde tijd.
- Daarnaast werden er vele voorstellen gedaan: verkeerslichten, éénrichtingsstraten, betere communicatie,....

Specifieke inrichtingsvoorstellen voor een betere schoolomgeving aan Prins Boudewijnschool

- In eerste instantie werd er vooral brede fietspaden voorgesteld.
- Daarnaast heel veel suggesties en ideeën: meer voetpaden, geen kasseien, fietspaden aan beide kanten, octopuspalen, paaltjes, trager rijdende auto's,....

BREDE STRATEN

Binnen dit onderdeel werden volgende thema's bevestigd: 1. Tuinstraat, 2. Speel- en hangplekken op en langs de straat, 3. meer activiteiten op straat en 4. woonerf.

Welke idee vind jij het beste?		
antwoordmogelijkheid	aantal	%
Tuinstraat = in een tuinstraat wordt er veel meer natuur aangeplant, zoals bomen, gras, bloemen, moestuintjes.)	108	40%
Speel- en hangplekken op en langs de straat = Door meer banken en kleine speelplekken te maken langsheen de straat, wordt de straat beter.	45	17%
Meer activiteiten op straat = Tijdens de vakanties kunnen bepaalde activiteiten georganiseerd worden in je straat, zoals een speelstraat. Dan is de straat een tijdje afgesloten en kan je er spelen.	33	12%
Woonerf = Een woonerf is een straat die zo is ingericht dat kinderen op straat kunnen en mogen spelen. Auto's mogen enkel heel traag voorbijrijden.	59	22%
blanco	25	9%
totaal	270	100%

- Er is er een duidelijk verschil.
- De grootste groep, minder dan de helft van de bevestigden kiest voor het idee 'tuinstraat'.
- De antwoorden 'woonerf' en 'speel- en hangplekken' hebben een gelijke score.
- Het idee 'meer activiteiten' behaalde de laagste score.
- 25 personen gaven geen antwoord op deze vraag.

TUNNELS

Aan de bevrageden werd de beleving en gebruik van twee tunnels in de wijk voorgelegd: 1. Tunnel aan de Fazantenlaan en 2.tunnel aan de Haessaertslaan.

1. Tunnel aan de Zwaluwenlaan.

Hoe vaak kwam je hier het afgelopen jaar?		
antwoordmogelijkheid	aantal	%
bijna elke dag (5 tot 7 dagen per week)	34	13%
een paar keer per week (2 tot 4 keer per week)	33	12%
verschillende keren per maand	67	25%
verschillende keren per jaar	63	23%
zelden tot nooit	51	19%
geen antwoord	22	8%
totaal	270	100%

2.Tunnel aan de Haessaertlaan.

Hoe vaak kwam je hier het afgelopen jaar?		
antwoordmogelijkheid	aantal	%
bijna elke dag (5 tot 7 dagen per week)	7	3%
een paar keer per week (2 tot 4 keer per week)	12	4%
verschillende keren per maand	36	13%
verschillende keren per jaar	67	25%
zelden tot nooit	114	42%
geen antwoord	34	13%
totaal	270	100%

De positieve aspecten van de tunnel worden gewaardeerd: zoals geen auto's, kortere weg, belangrijke verbindingsweg.... . Toch worden er ook veel aandachtspunten geformuleerd voor een aangename tunnel: te donker, vuil, slecht wegdek, slechte aansluiting op straat en fietspad, onveilig gevoel,...

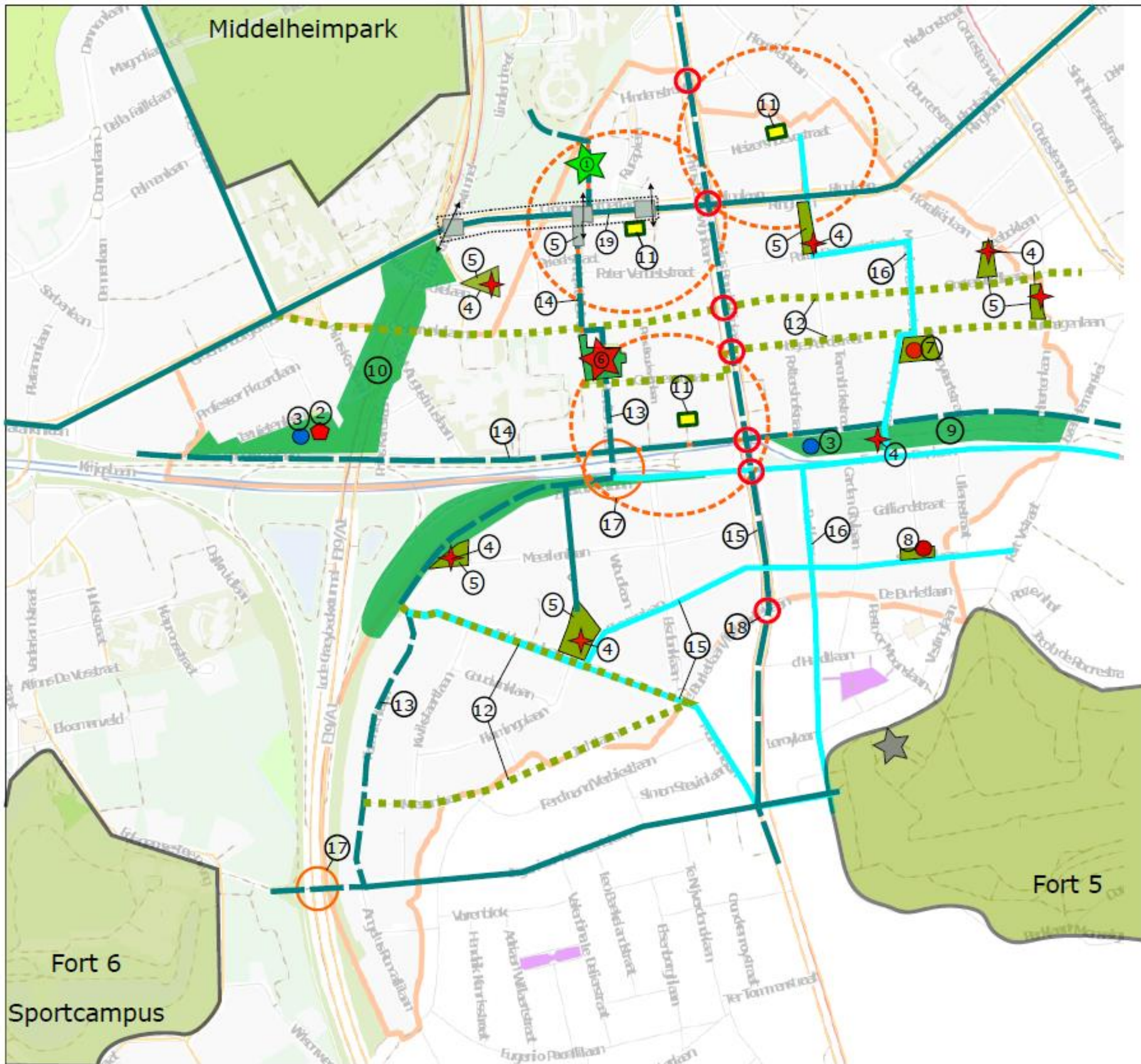
WAT VALT ER OP?

[overgenomen uit inspraakdossier]

Wat viel op bij de resultaten van de digitale inspraak?

- Er is evenwicht in het aantal meisjes/vrouwen versus het aantal jongens/mannen. Beide groepen zijn even groot.
 - 20% van de bevrageden zijn tussen de 6 en 9 jaar.
 - 59% van de bevrageden zijn tussen de 10 en 14 jaar.
 - 14% van de bevrageden is ouder dan 26 jaar.
 - De bevrageden geven zeer concrete en genuanceerde uitleg bij de keuzes waarom ze een idee goed of niet goed vonden.
 - De bevrageden die in Wilrijk bevraged werden, komen uit minstens 6 districten en 16 andere gemeentes.
 - 50% van de bevrageden woont in het district Wilrijk, 16% woont in het district Berchem.
-
- Bij ideeën om de **veiligheid van fietsers** in de wijk te verbeteren haalde het idee van de **fietsstraat** de hoogste score met een percentage 43%.
 - Bij ideeën om de **veiligheid van schoolomgevingen** in de wijk te verbeteren haalde het idee van de **gemachtigde opzichters** de hoogste score met een percentage 75%.
 - Er is **geen voorkeur bij de ideeën om wandelen in de wijk** te verbeteren. Alle ideeën behaalden eenzelfde score.
 - Bij ideeën om brede straten in de wijk veiliger EN leuker te maken haalde het idee van de **tuinstraat** de hoogste score met een percentage 40%.
 - Er is een groot **verschil in het gebruik van de tunnels** door de bevrageden:
 - 50% van de bevrageden gebruikt de tunnel aan de Fazantenlaan – Haessaertlaan op regelmatige basis.
 - 20% van de bevrageden gebruikt de tunnel aan de aan de Ingenieur Haessaertslaan - Edegemsesteenweg op regelmatige basis.
 - Bij deze locatie is er een melding van een verkrachting. We weten niet of deze informatie correct is.

Deel 5. Acties voor een sterker speelweefsel

Speelweefsel

Quickscan

Wijk Oosterveld & Elsdonk

Gewenst speelweefsel & acties

- Wijkspelerterreinen**
 - Nieuw speellandschap Dienstencentrum (nr.1)
 - Speel- en sportterrein Gemzenstraat (nr. 6)
- Buurtspelerterrein**
 - Nieuw buurtspelerterrein (nr. 2)
 - Bestaand buurtspelerterrein (nrs 7,8)
 - Nieuwe ruimte voor buurtsport (nrs 3)
- Integratie spelprikkel in de publieke ruimte (nrs 4)**
 -
- Ruimten met speel- en ontmoetingskansen**
 - Buurtplein (nrs 5)
 - Wijkgroen (nrs 9, 10)
 - Recreatiegebieden buiten de wijk
- Veilige schoolomgevingen (nrs 11).**
 -
- kindgerichter maken van woonstraten (nrs 12)**
 -
- Strategische verbindingen doorheen de wijk**
 - Bestaande fietsroutes (vanuit fietsroutekaart)
 - Acties aan bestaande fietsroutes (nrs.13 - 15))
 - aanvullende verbindingen (nrs 16,17)
- Veilige en aantrekkelijke tunnels (nrs. 17)**
 -
- Ontwikkelen van veilige oversteekplaatsen (nrs 18)**
 -
- Strategisch gelegen wijkplein (nr. 19)**
 -

1.Nieuwe speelruimten en spelprikkelers

1.Nieuw speellandschap Dienstencentrum Groenenborgerlaan (nr.1)

Achter het dienstencentrum is een groen gebied gelegen. Dit gebied leent er zich toe om verder ontwikkeld te worden als een uitdagend speellandschap.

Doelgroep

- Kinderen en jongeren uit de buurt en wijk.
- Jeugdverenigingen uit de buurt en wijk.
- Kinderen van de crèche in het dienstencentrum.
- Bewoners en gebruikers van het dienstencentrum.
- Buurtbewoners.
- Passanten richting Nachtegalenpark.

Bij de uitwerking van een inspraaktraject voor de effectieve heraanleg dient aldus een brede groep bevestigd te worden.

Kernwoorden inrichting

- Avontuurlijk speellandschap voor verschillende leeftijden.
- Integreren van speelkansen in de bestaande groenstructuur.
- Goede toegankelijkheid voor bewoners en gebruikers dienstencentrum.
- Ontwikkelen van trage weg tussen Groenenborgerlaan en bestaande trage wegen ten noorden.
- Behoud van bestaande groene ruimtelijke kwaliteiten. (speelbosjes, groene aanplantingen, taluds....).
- Bij de heraanleg dient een visuele en functionele link gelegd te worden met de omgeving van de Groenenborgerlaan.
- Combineren met actie 4.
- Voor de verdere ontwikkeling dient verder afgestemd te worden met het district Antwerpen

Prioriteit

- In deze zone is er volgens de analyse geen tekort aan speelruimte, maar de ligging en de ruimtelijke kwaliteiten vragen om een bijkomende inrichting. Het kan zorgen dat het dienstencentrum en haar buitenruimte meer gebruikt kan worden door verschillende doelgroepen. Daarnaast is de nabijgelegen jeugdvereniging vaak op zoek naar groene ruimten om in te spelen.
- **Prioriteit:** Korte termijn (2021)

Referentiebeelden

Speellandschap gelinkt aan trage weg, bewoning en gemeenschapsvoorzieningen [Berlijn]

Avontuurlijke speelruimte van school. Via een poortje kunnen kinderen ook na de uren deze ruimte gebruiken [Berlijn].

De buitenruimte van de kinderopvang aan het dienstencentrum kan op deze manier ook geïntegreerd worden in de publieke ruimte.

2. Nieuw buurtspeelterrein Jezuitenlaan/Spoorweglaan (nr.2)

Ten noorden van de Spoorweglaan en ten westen van de Craeybeckxtunnel bevindt zich een woonwijk dat gelegen is in een zone met een tekort aan buurtspeelruimte. Tussen de Jezuitenlaan en de Spoorweglaan situeert zich nog een groene ruimte waar een buurtspeelterrein op ontwikkeld kan worden.

Doelgroep

- Kinderen en jongeren uit de buurt.
- Buurtbewoners.

Kernwoorden inrichting

- Integreren van kleinschalig speellandschap en buurtspeelruimte
- Voorzien van ruimte voor sportachtig spel
- Integratie in een groene omgeving
- Koppeling aan fietsverbinding langsheen Spoorweglaan en aan fietsverbinding doorheen groene zone boven Craeybeckxtunnel.

Voor de verdere ontwikkeling dient contact opgenomen te worden met de eigenaar van het gebied.

Prioriteit: Korte termijn (2021)

Referentiebeelden

Kleinschalige avontuurlijke speelkansen op een buurterrein: heuvel, houten balken, zand,...

3. Nieuwe ruimte voor buurtsport (nrs.3)

Dit actieplan voorziet om meer ruimte te geven voor sport en sportachtig spel op buurtniveau. Naast de sportruimte in de Gemzenstraat zijn er twee ruimten waar kleinschalige buurtsportruimten bijkomend kunnen voorzien worden.

1. Sportmogelijkheden aan het nieuwe buurtspeelterrein aan de Jezuitenlaan.
 - a. Voorbeelden van inrichting zijn: klein trapveldje met doelen, klimrek, basketring,...
2. Sportmogelijkheden geïntegreerd in de Oude Spoorwegberm.
 - a. De sportmogelijkheden moeten goed gebufferd zijn naar de omliggende straten
 - b. De sportmogelijkheden moeten goed toegankelijk zijn vanuit de omliggende buurten. (= goede overstekbaarheid van de straten)
 - c. Mogelijke inrichting: voetbalveld (eventueel een kleine voetbalkooi), klimrek, fit-o-meter, looppad, BMX-parcours.
 - d. Inrichting vooral gericht op tieners en jongeren.

Prioriteit: Korte termijn (2021)

Referentiebeelden

Klein trapveldje als voorbeeld voor het buurterrein aan de Spoorweglaan. En Fit-o-meter of parcoursinrichting op de Oude Spoorwegberm.

4. Spelprikkels integreren in de wijk. (nr. 4)

Referentiebeelden spelprikkels in een stenige context

Algemene aanpak

Spelprikkels zijn speelse elementen die geïntegreerd worden in de publieke ruimte. Ze maken de pleinen, parken en straten meer bespeelbaar en aantrekkelijker. In de beter ontworpen formele speelruimten worden ze gecombineerd met speeltoestellen. Spelprikkels kunnen ook ingezet worden in buurten en wijken waar weinig formele speelkansen zijn, al kunnen ze de volledige speelnoden van een buurt of wijk niet lenigen. Ze kunnen bovendien ontmoetingsplekken worden: een plaats om even te vertoeven, te ontmoeten en rond te hangen. Zo kunnen ze dus ook een meerwaarde betekenen voor jongeren én volwassenen. Spelprikkels moeten doordacht geplaatst worden. Belangrijk is dat hij op een strategische plaats worden ingeplant en dat het duidelijk is dat erop gespeeld mag worden.

Algemene aanpak= Bij de heraanleg van publieke ruimte dient steeds bekeken te worden of spelprikkels kunnen geïntegreerd worden.

Mogelijkheden

We onderscheiden twee contexten waar spelprikkels kunnen worden ingezet. Binnen deze twee contexten is het aantal mogelijkheden oneindig, zowel naar de grootte van uitvoering als naar type spelprikkels. Spelprikkels kunnen ook tijdelijke constructies, kunstelementen of zelf gemaakte voorwerpen zijn, er kan gewerkt worden rond een bepaald thema...

Eenzijds zijn er de spelprikkels in een **stenige context** (pleinen, straten...). Bespeelbaar water op een plein is hiervan een bekend voorbeeld. Daarnaast zijn er spelprikkels die veeleer in een **natuurlijke en groene context** geïntegreerd worden (parken, natuurgebieden...). Het kan hier gaan om een houten constructie, enkele boomstammen, of een brugje over een beek.

	Prioriteit	karakter
Groene ruimte aan Zwaluwenlaan	Korte termijn (<2021)	Natuurlijk karakter
Oude spoorwegberm	Korte termijn (<2021)	Natuurlijk karakter
Ceurvorstlaan	Korte termijn (<2021)	Gemengd natuurlijk en stenig karakter
Schoolomgeving/dienstencentrum Groenenborgerlaan	Middellange termijn (2021–2025)	Stenig karakter
Vuurkruisenplein	Middellange termijn (2021–2025)	Natuurlijk karakter
Zwanenlaan	Middellange termijn (2021–2025)	Gemengd natuurlijk en stenig karakter
Pius X plein	Middellange termijn (2021–2025)	Gemengd natuurlijk en stenig karakter
Vierbunderplein	Middellange termijn (2021–2025)	Gemengd natuurlijk en stenig karakter
Damhertenlaan	Middellange termijn (2021–2025)	Gemengd natuurlijk en stenig karakter

Referentiebeelden spelprikkels in een natuurlijke en groene context

2.Opwaarderen buurtpleintjes (nr. 5)

Verskillende kleine buurtpleintjes in de wijk bieden potenties om te werken aan meer speel-en ontmoetingskansen.

Doelgroep

- Deze kleine buurtpleintjes zijn ideale publieke ruimten om samen met de buurtbewoners verder uit te werken.
- De doelgroep zijn de buurtbewoners (kinderen, tieners en volwassenen).
- Kinderen en jongeren moeten er zich welkom voelen.

Kernwoorden inrichting

- Multifunctionele inrichting voor verschillende leeftijden.
- Op lange termijn dient er gestreefd te worden naar betere integratie van de pleintjes in het publiek domein.
 - Een goede toegankelijkheid vanuit de omliggende straten is nodig.
 - Brede voetpaden dienen goed aan te sluiten op het pleintje.
 - Woonerfinrichting van de omliggende straten dient bekeken te worden.
 - Gevel tot gevelinrichting dient bekeken te worden.
- Het ontwikkelen van formele speelruimten is niet nodig.
 - Het integreren van kleinschalige speelse elementen (spelprykkels) is een meerwaarde.
 - Tijdelijke of kleine ingrepen zijn mogelijke tussen oplossingen.
 - Ruimte voor buurtfeesten en activiteiten.
 - De inrichting dient verder ontwikkeld te worden aan de hand van een participatief traject.
 - Ruimte voor initiatieven van de buurtbewoners.
- Vele van deze pleintjes hebben een groen karakter. In het kader van vergroenen van de wijk dient dit karakter/sfeer zeker behouden te worden.

Vanuit de inspraakacties

De inspraakacties gaven aan dat kinderen positief stonden ten opzichte van het verbeteren van voetpaden en straten. De inrichtingsprincipes die bevestigd werden tijdens inspraakacties kunnen mee opgenomen worden bij de heraanleg van buurtpleintjes.

Voor buurtpleintjes kan het dan specifiek gaan over de ontwikkeling van:

- **Brede stoepen.**
- **Het beter verbinden van stoepen.**
- **Combineren van tuinstraten met buurtpleintjes.**
- **Aandacht voor kwalitatieve fietsvoorzieningen.**

Referentiebeelden spelprykkels en heraanleg buurtplein

Overzicht van buurtpleintjes

	Volledige herinrichting vereist	Gelegen in een zoekzone voor buurtgerichte speelplekken* (doelgroep peuters en kleuters)	Gelegen in de nabijheid van scholen en woningen zonder buitenruimte	Geïntegreerd in een grote ontwikkeling	prioriteit
Groen gebiedje Zwaluwenlaan	neen	Ja	Neen	Ja, opwaarderen groene berm E19	Korte termijn (<2021)
Pius X plein	Ja	Ja	-School, jeugdwerk en dienstencentrum in de buurt -in de buurt van appartementen	-Te bekijken met oversteekbaarheid Groenenborgerlaan. -fietsverbinding naar groene ruimte Craeybecktunnel -gevel tot gevel heraanleg.	Korte termijn (<2021)
Vuurkruisenplein	Neen. Groen karakter kan behouden blijven.	Neen	Ja In de buurt van Appartementen Groenenborgerlaan en school Pius X	Nieuwe bestemming aanpalende gebouwen Vlaamse overheid. Lange termijn: Gevel tot gevel heraanleg	Middellange termijn (2021-2025)
Vierbunderplein	Ja	Neen	Neen	Gevel tot gevel heraanleg	Middellange termijn (2021-2025)
Damhertenlaan	Ja	Neen	Neen	Gevel tot gevel heraanleg	Middellange termijn (2021-2025)
Ceurvorstlaan	ja	Neen	Neen	Gevel tot gevel heraanleg	Middellange termijn (2021-2025)
Zwanenlaan	Neen	Ja	Neen Vele huizen hebben grote tuinen.	Neen	Lange termijn (2025>)

*Studie Vectris, speel- en schoolweb (zie analyse deel).

3. Opwaarderen bestaande speelruimten

De wijk heeft drie formele speelruimten. Deze dienen behouden te blijven en naar de toekomst toe verder geoptimaliseerd.

Vanuit de inspraakacties

De inspraakacties gaven aan dat kinderen positief stonden ten opzichte van het verbeteren van voetpaden en straten. De inrichtingsprincipes die bevestigd werden tijdens inspraakacties kunnen mee opgenomen worden bij de heraanleg van de ruime omgeving van speelterreintjes en hun integratie in de algemene publieke ruimte.

Voor buurtpleintjes kan het dan specifiek gaan over de ontwikkeling van:

- Brede stoepen.
- Het beter verbinden van stoepen.
- Combineren van tuinstraten met buurtpleintjes.
- Aandacht voor kwalitatieve fietsvoorzieningen.

1. Speelruimte op wijkniveau, Speelterrein Gemzenstraat (nr. 6)

Doelgroep

- Kinderen en jongeren uit de wijk.
- School die met groep kinderen een buitenactiviteit doen.
- Buurtbewoners

Inrichtingsprincipes

- Speel- en ontmoetingsmogelijkheden voor verschillende leeftijden.
- Inzetten op verschillende types spel.
- Integreren van kleinschalige sportinfrastructuur.
- Goede buffering naar omwonenden.
- Behoud van trage weg doorheen speelterrein.

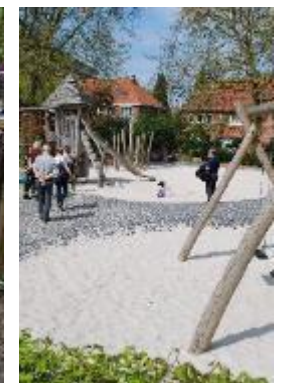
Prioriteit

Korte termijn

- Bekijken of de sportinfrastructuur nog kwalitatief genoeg is.
- Opvolgen van zwerfvuil.
- Voldoende speelmogelijkheden voor de kleine kinderen.

Op lange termijn:

- Ontwikkelen van een speellandschap.
- De inrichting dient complementair te zijn met de nieuw te voorziene speelruimte aan het dienstencentrum.

Referentiebeelden voor speelterrein Gemzenstraat [Bosstraat, Sint-Lambrechts-Woluwe]

2.Speelruimte op buurtniveau, Speelruimte Monnikenplein (nr. 7)

Doelgroep

- Kinderen en jongeren uit de buurt.
- Buurtbewoners.

Inrichtingsprincipes

- Gericht op speelmogelijkheden voor de buurt.
- Ruimte voor buurtinitiatieven.

Prioriteit

- *Korte termijn:* Samen met buurtbewoners bekijken hoe met een beperkt budget dit plein aangenamer kan gemaakt worden.
- *Lange termijn:* Gevel tot gevel inrichting van plein met integratie van speel- en ontmoetingsruimte voor de buurt.

Referentiebeelden buurtspeelsterrein Monnikenplein

3.Speelruimte op buurtniveau, Speelruimte Sterrenlaan (nr. 8)

Doelgroep

- Kinderen en jongeren uit de buurt.
- Buurtbewoners.

Inrichtingsprincipes

- Zeer kleinschalige speelinrichting
- Enkel gericht op de kinderen van de omliggende straten

Prioriteit

- *Korte termijn:* Samen met buurtbewoners bekijken hoe met een beperkt budget dit plein aangenamer kan gemaakt worden. Bekijken of doorsteek voor fietsers veilig is.
- *Lange termijn:* Gevel tot gevel inrichting van plein met integratie van speel- en ontmoetingsruimte voor de buurt

Referentiebeelden buurtspeelsterrein Sterrenlaan

4.Opwaarderen grote groene ruimten

1.Oude spoorwegberm (nr.9)

Tussen de Spoorweglaan en de Frans van Dunlaan bevindt zich een oude spoorwegberm. Momenteel gebruikt als een groene restruimte. Deze biedt heel wat potentieel om te werken aan speel, sport en ontmoetingskansen voor buurt en wijk.

Doelgroep

- Buurtkinderen (12 +)
- Ankerplek voor tieners
- Passanten en wandelaars
- Jeugdverenigingen

Kernwoorden inrichting

- Betere toegankelijkheid vanuit de buurt Oosterveld.
- Avonturen pad en speelaanleidingen die het avontuurlijk karakter van de groene zone vergroten.
- Onderzoek of sportachtig spel mogelijk is.
 - Mogelijkheden zijn: BMX parcours, ruimte voor voetbal (ter vervanging van de voetbalmogelijkheden op het Monnikenplein).
- Oversteekbaarheid van de Spoorweglaan en de Frans Van Dunlaan verbeteren.
- Integrale benadering van de fietsmogelijkheden in deze zone.
- Afstemmen op de nieuwe inrichting van de spoorwegberm in Mortsel.

Prioriteit

- Korte termijn

Referentiebeelden

Sportterrein integreren in groen ruimte en/of fit-o-meter langsheen berm

Bmx parcours op de oude spoorwegberm

Goede toegankelijkheid (voorbeeld spoorwegberm in Mortsel). Ook ouders met buggy's, mindere mobiele mensen en fietsers moeten de berm vlot kunnen bereiken.

2.Groene ruimte boven de Craeybeckxtunnel. (nr.10)

Deze groene ruimte dient naar de toekomst toe een belangrijke groene ruimte te blijven. In eerste instantie is deze ruimte een belangrijke verbinding voor voetgangers en fietsers. Een optimaal en veilig paden- en fietsstructuur is aangewezen. Daarnaast biedt deze ruimte ook mogelijkheden voor informeel spel.

Doelgroep

- Passanten en buurtbewoners.
- Groter groepen kinderen en tieners jeugdwerk.

Kernwoorden inrichting

- Behoud van wilder en avontuurlijk karakter.
- Integreren van kwaliteitsvolle padenstructuur en fietsverbinding tussen de verschillende wijken.
- Voorzien van voldoende verlichting.

Prioriteit

- Korte termijn: optimaliseren van padenstructuur, oversteekplaatsen en fietsverbinding.
- Lange termijn: Opmaak van een inrichtingsplan voor de gehele groene ruimte. Hierbij kan bekeken worden of ontmoetingsruimte en speelkansen mogelijk zijn. Dient samen met het Vlaams Gewest bekeken te worden.

5. Kwaliteitsvolle en veilige schoolomgevingen (nr. 11)

Binnen de wijk zijn er **drie schoolomgevingen** gelegen. Voor het opwaarderen van schoolomgevingen dient er op twee sporen gewerkt worden. Enerzijds **kwaliteitsvolle en veilige schoolomgevingen** (=publiek ruimte) en anderzijds **Kwaliteitsvolle inrichting en gebruik van schoolspeelplaatsen**. Dit wordt reeds voorzien binnen een specifiek traject met de scholen (wordt niet opgenomen in deze quickscan). Hieronder worden enkele principes voorgesteld. Voor elke schoolomgeving is diepgaander onderzoek en analyse nodig.

1. Herverdeling publiek ruimte rondom de school.

De schoolomgeving is dé plek bij uitstek waar kinderen en jongeren samenkomen. **Het doel moet zijn dat kinderen en jongeren al vanaf jonge leeftijd autonoom naar school mogen** gaan. Zo krijg je gezonde en beweegvriendelijke leefomgevingen. De omgeving van de school dient dus zeker aangepast te zijn aan het gedrag en de noden van kinderen en hun ouders. Een herverdeling van de publieke ruimte is nodig. Volgende doelstellingen zijn nodig:

- Verhogen van de veiligheid.
- Verhogen van de autonome mobiliteit van kinderen en jongeren.
- Stimuleren van verplaatsingen te voet, fiets, step,.....
- Voldoende ruimte voor fietsers en voetgangers.
- Het betrekken van schoolbestuur en buurt bij herverdeling van de openbare ruimte rondom de school.
- Het ontwikkelen van verblijfsruimte vooraan de school.
- Een fietsplan om veilig van en naar de school te gaan. (route 2 school)

2. Bijkomende acties op korte termijn zijn nodig om snel iets aan de verkeersveiligheid van de schoolomgevingen te kunnen doen. Deze acties kunnen geen vervanging zijn van de noodzakelijk structurele herverdeling van de publieke ruimte rondom de school (zie eerder), maar zijn wel noodzakelijk om snel aan de verkeersveiligheid van de schoolomgevingen te kunnen werken.

Wegwerken van onveilige situaties.

- Aanpakken van foutparkeerders.
- Zichtbaarheid voetgangers en fietsers in de buurt van scholen verhogen.
- Veilige oversteekplaatsen aan en in de buurt van de school.
- Ontwikkelen van een fietsplan voor de school.
- Voldoende ruimte voor het veilig stallen van fietsen.

Analyse van inzetten gemachtigde opzichters:

- Zijn deze aanwezig? Moeten hier sterker op ingezet worden? Zijn er meer nodig?

Referentiebeelden voorplein school wordt publiek domein

Resultaten vanuit de inspraakacties

Vanuit de gedane inspraakacties is duidelijk naar voor gekomen dat veiligheid rondom de scholen een belangrijk aandachtspunt is. Tijdens de inspraakacties werden vragen gesteld over het veiliger maken van de schoolomgevingen. Volgende inrichtingsvoorstellen thema's werden voorgelegd: 1. Fietsstraat, 2. Paaltjes tegen het parkeren van auto's op de stoep, 3. Gemachtigde opzichters en 4. Schoolstraat.

1. Fietsstraat

- Meer dan de helft van de bevroagden vindt het idee van fietsstraten om schoolomgevingen veiliger te maken goed.
- Minder dan een kwart van de bevroagden vindt het geen goed idee.

2. Paaltjes tegen het parkeren van auto's op de stoep

- Meer dan de helft van de bevroagden vindt het idee van paaltjes om schoolomgevingen veiliger te maken goed.
- Minder dan een kwart van de bevroagden vindt het geen goed idee.

3. Gemachtigde opzichters

- Een meerderheid van de bevroagden vindt het idee van gemachtigde opzichters om schoolomgevingen veiliger te maken goed.
- 9 personen van de 270 bevroagden vindt het geen goed idee.

4. Schoolstraat

- Meer dan een kwart van de bevroagden vindt het idee van schoolstraten om schoolomgevingen veiliger te maken goed.
- Een kwart van de bevroagden vindt het idee niet goed of heeft er geen idee over.

Specifieke inrichtingsvoorstellen

Schoolomgeving Sint-Stanislas.

- De bevroagden stellen vooral een bijkomend fietspad voor.
- In tweede instantie het autovrij maken van de straat voor een bepaalde tijd.
- Daarnaast werden er vele voorstellen gedaan: verkeerslichten, éénrichtingsstraten, betere communicatie,....

Schoolomgeving Prins Boudewijnschool

- In eerste instantie werd er vooral brede fietspaden voorgesteld.
- Daarnaast heel veel suggesties en ideeën: meer voetpaden, geen kasseien, fietspaden aan beide kanten, octopuspalen, paaltjes, trager rijdende auto's,....

6. Kindvriendelijk maken van woonstraten = werken aan een kwalitatief speelweefsel (nrs. 12)

Om te werken aan een kwalitatief speelweefsel is het in de eerste plaats noodzakelijk dat straten veilige en aangename ruimten zijn. De straten dienen:

- veilige en verbindingen te zijn binnen buurt, wijk en stad
- de autonome mobiliteit van kinderen te verhogen
- aantrekkelijke verblijfsruimten zijn voor kinderen waar ook kan gespeeld worden.

Een **kindvriendelijke woonstraat** heeft volgende eigenschappen:

- Maximale veilige ruimte voor voetgangers en fietsers
- Indien gemotoriseerd verkeer: zo laag mogelijke frequentie
- Zo laag mogelijk snelheidsregime voor gemotoriseerd verkeer (max. 30 km/u, liefst 20 km/u, ook voor elektrische fietsen). Een uitbreiding van zone 30 is in behandeling.
- Een weginrichting die dit snelheidsregime afdwingt is noodzakelijk. Strenge handhaving indien dit niet het geval is.
- Parkeren concentreren en clusteren langs de ontsluitingsstraten zodat de buurten zo veel mogelijk autoluw blijven. Dit kan de aankoop vergen van gronden voor buurtparkeren.
- Op strategische kindverbindingen moet aparte fietsruimte mogelijk zijn, want ook subjectieve verkeersveiligheid is een streefdoel.

Op korte termijn

Hierboven staan hoofdzakelijke structurele ingrepen die meer tijd vragen. Toch kunnen er ook op korte termijn enkele acties ondernomen worden die vooral de verkeersveiligheid verhogen:

- Beter en **veiliger verbinden van stoepen**.
- Screenen en toepassen van **verbod op parkeren binnen de 5 meter van oversteekplaatsen**. Op die manier kan de zichtbaarheid verhoogd worden.
- Screenen en toepassen van **verbod op hoekparkeren**.
- Screenen en veiliger maken van de **oversteekplaatsen**.

Onder voorbehoud van goedkeuring worden in het nieuwe meerjarenplan volgende straten voorgesteld voor een heraanleg.

Heraanleg riolering en wegenis

- Jachtlaan
- Sterrenlaan (oude Elsdonk)
- Zwaluwenlaan

Enkel wegenis

- Spoorweglaan (fietspad)
- Oosterveldlaan (voetpad tussen Prins Boudewijnlaan en Groenenborgerlaan)
- Vierbunderplein (wegenis)

Vanuit de ruimtelijke analyse (zie deel 1) komen er ook nog ander straten naar voor die een kindgerichtere inrichting nodig hebben.

- Gemzenstraat
- Eekhoornlaan
- Hoge Aardstraat
- Oosterveldlaan
- Fazantenlaan
- Rucaplein

1. Structurele oplossingen voor kindvriendelijke woonstraten

TYPE WOONSTRATEN

Type

Algemene uitgangspunten:

Straatmeubilair en spelprikkel

Type 1: Straten met enkel erfontsluitingsfunctie.

Woonerf (gelijkvloers)
Asverschuivingen in de rijloper
Parkeerdruk op straat verlichten door buurtparkings
 Nadruk op **verblijven** in het ontwerp: rechtlijnigheid vermijden en dwarsrelaties zichtbaar maken in het wegbeeld (bijv. door bomen, bestrating).

Straatmeubilair benadrukt **verblijfsfunctie**
 Overall mogelijk: 'Woonerf'-statuut (wegcode):
 Kinderen mogen **op straat spelen**.
 Voetgangers mogen de ganse breedte van de openbare weg gebruiken.

Type 2: Andere woonstraten (met zekere ontsluitingsfunctie)

Voetpaden (dus ongelijkvloers).
Versmallen van wegprofiel.
Doorbreken van rechtlijnigheid: door bijv. boom als verticaal element in parkeerstrook of bijv. wegversmallingen met bomen.
 Zo **breed mogelijke voetpaden**: dit kan ook asymmetrisch (bijv. 'zonnesteop').
Straatpleintjes waar mogelijk.
Experimenten met 'tuinstraten' i.s.m. bewoners.

Verblijfsfunctie, spelprikkel en groenstructuur integreren in voetpadenstructuur.
 Kinderen spelen vooral op **voetpaden**.
 Voetgangers kunnen de voetpaden op verschillende manieren gebruiken: wandelen, spelen, fietsen, skaten,....

Type 3: Voorlopige of korte termijnmaatregelen.

Algemene invoering van **zone 30** in buurten met 'woonstraten' + doorgedreven **handhaving** (bijv. met mobiele snelheidsmeters voor bebouwde kom en boetes).
 In Antwerpen leeft deze beweging: **Toekomststraat.be**, **Deidealestraat.be**, **Tuinstraten-experimenten**, **Parkeerplaatsen** laten adopteren door buurtbewoners voor andere doeleinden, tijdelijk of permanent (bijv. indien een huishouden geen auto meer wil bezitten, deze ruimte toewijzen voor alternatief gebruik).

Meer **speels straatmeubilair**: bijv. gekleurde of beklimbare fietstrommels.

Tijdelijke speelaanleidingen samen maken met de buurt en op goede plaatsen integreren.

Buurtfietsenstalling: De komst van het velosysteem aangrijpen om iets te veranderen. Ook kinderfietsen in het velo-systeem voorzien.

2. Bijkomende aandacht aan het vergroenen van straten

Uit de analyse blijkt dat in de wijk er verschillende straten zijn die een zeer breed straatprofiel hebben en een zeer stenige inrichting. In het kader van vergroenen en ontharden van straten kunnen verschillende woonstraten een **groener** karakter krijgen. Door het vergroenen kan ook het speelser karakter van een straat verder ontwikkeld worden.

Uitgangspunten voor het **vergroenen en speelser** maken van de woonstraten.

- Minder stenige ondergrond.
- Meer ruimte voor waterinfiltratie.
- Meer ruimte voor groen en natuurlijkere inrichting van straten.
- Meer ruimte voor kinderen te voet, op de fiets, skate,....
- Integreer speel- en ontmoetingsruimten in de straat.

Het vergroenen en speelser maken van woonstraten kan ook gezien worden in het kader van de verdere uitvoering van het mobiliteitsplan. De categorisering binnen het stedelijk Mobiliteitsplan laat toe om bepaalde straten via circulatiemaatregelen te downgraden en sluijverkeer te ontmoedigen. Zo kunnen een aantal interne barrières worden weggewerkt en ongevallen in de toekomst worden vermeden.

Elke woonstraat die in de toekomst heringericht wordt, moet een kindvriendelijke straat worden. Dit vergt maatregelen die verder gaan dan het 'Draaiboek openbaar domein'.

Link met de inspraakacties

De inspraakacties gaven aan dat kinderen positief stonden ten opzichte van het verbeteren van voetpaden en straten. De inrichtingsprincipes die bevestigd werden tijdens inspraakacties kunnen mee opgenomen worden bij de heraanleg van de ruime omgeving van straten.

Stoepen

Voor straten kan het dan specifiek gaan over de ontwikkeling van:

- Brede stoepen.
- Het beter verbinden van stoepen.
- Combineren van tuinstraten met buurtpleintjes.
- Aandacht voor kwalitatieve fietsvoorzieningen.
- Beter onderhoud van de voetpaden en tegels.
- Vergroenen van voetpaden
- Integreren van speelaanleidingen (lijnen, heuvels, kleur,...)

De inspraakacties gaven aan dat kinderen positief stonden ten opzichten van het verbeteren van fietsinfrastructuur. Ook in woonstraten dient er bijkomende aandacht te gaan naar veilige fietsinfrastructuur.

Fietsen op straat

Fietsstraat wordt als positief ervaren omdat het o.a. zorgt voor een veiliger gevoel, auto's kunnen je niet voorbijsteken, er is meer ruimte voor de fiets, autobestuurders letten meer op,.....

Tekening van een fiets op straat en een herinrichting van straten worden door ongeveer een kwart van de bevestigden als een goed idee aanzien. Ook hier worden verschillende redenen voor aangereikt (zie inspraakdossier).

Fietspaden

Binnen dit thema werden drie inrichtingsprincipes bevestigd: 1. Brede fietspaden, 2. Aparte fietspaden voor snelle fietspaden, 3. Op kruispunten tegelijk groen voor fietsers uit alle richtingen. Auto's krijgen allemaal rood licht. 4. Er zijn nog meer fietspaden nodig in de wijk.

- Er is er een duidelijk verschil.
- De grootste groep, minder dan de helft van de bevestigden kiest voor het idee 'brede fietspaden'.
- De antwoorden 'aparte fietspaden voor snelle fietsers' en 'meer fietspaden in de wijk' hebben een gelijke score.
- Het idee 'tegelijk groen op kruispunten' behaalde de laagste score.
- 21 personen gaven geen antwoord op deze vraag.

Brede straten

Binnen dit onderdeel werden volgende thema's bevestigd: 1. Tuinstraat, 2. Speel- en hangplekken op en langs de straat, 3. Meer activiteiten op straat en 4. Woonerf.

Welke idee vind jij het beste?		
antwoordmogelijkheid	aantal	%
Tuinstraat = in een tuinstraat wordt er veel meer natuur aangeplant, zoals bomen, gras, bloemen, moestuintjes.	108	40%
Speel- en hangplekken op en langs de straat = door meer banken en kleine speelplekken te maken langsheen de straat, wordt de straat beter.	45	17%
Meer activiteiten op straat = Tijdens de vakanties kunnen bepaalde activiteiten georganiseerd worden in je straat, zoals een speelstraat. Dan is de straat een tijdje afgesloten en kan je er spelen.	33	12%
Woonerf = Een woonerf is een straat die zo is ingericht dat kinderen op straat kunnen en mogen spelen. Auto's mogen enkel heel traag voorbijrijden.	59	22%
blanco	25	9%
totaal	270	100%

- Er is er een duidelijk verschil.
- De grootste groep, minder dan de helft van de bevestigden kiest voor het idee 'tuinstraat'.
- De antwoorden 'woonerf' en 'speel- en hangplekken' hebben een gelijke score.
- Het idee 'meer activiteiten' behaalde de laagste score.
- 25 personen gaven geen antwoord op deze vraag.

7.Strategische fietsverbindingen doorheen de wijk. (nrs 13-16)

Veilige en strategische fietsverbindingen zijn noodzakelijk om te werken aan een kwalitatief speelweefsel. Om het fietsverkeer doorheen de wijk te bevorderen, wordt er voorgesteld om enkele strategische verbindingen doorheen de wijk verder te onderzoeken en op termijn te ontwikkelen tot kwaliteitsvolle fietsverbindingen die de verschillende buurten beter met elkaar verbinden.

Doelstelling van strategische fietsverbindingen:

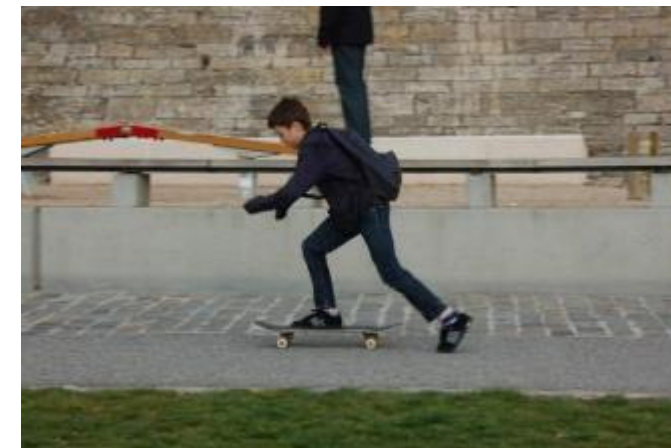
- Verhogen van **veilige fietsverbindingen en kruispunten**.
- Meer **bewegingsruimte** voor fietsende kinderen, zonder in conflict te komen met snelle en ervaren fietsers.
- Meer ruimte voor **fietsende scholieren**. Deze hebben vaak meer ruimte nodig omdat ze in groep fietsen.
- Meer ruimte te geven aan **fietsende ouders met kinderen**. Deze hebben meer ruimte nodig, want fietsen samen met hun kinderen die vaak beginnende fietsers zijn.
- Bijkomende ruimte voor fietsende kinderen en gezinnen ter hoogte van de **scholen**.
- Verhogen van **fietscomfort**.

Vanuit de inspraakacties met kinderen halen oplossingen als fietsstraat en brede fietspaden een hoge score om te werken aan meer fietsveiligheid.

Referentiebeelden

Fietsstraten geven grote voorrang aan fietsers

Verhogen van rijcomfort voor wielrijders door gebruik te maken van een goede ondergrond.

Ruimte voor afgescheiden fietsinfrastructuur: ruimte voor spel, leren fietsen,.....

Acties voor de bestaande fietsroutes aangeduid op de huidige fietsroutekaart van Wilrijk.

....

Spoorweglaan (nr. 13)

- De Spoorwegstraat is gelegen langsheen een drukke fietsverbinding. De fietsinfrastructuur is zeer smal. Om meer ruimte te geven aan de fietsers is het nodig om de fietsinfrastructuur verder uit te breiden en te optimaliseren. En dit in beide richtingen.
- Verder onderzoek nodig naar mogelijkheden om in deze straat meer ruimte te maken voor fietsende kinderen, jongeren, gezinnen met kinderen en hoe dit kan gecombineerd worden met het snelle fietsverkeer.
- Ruimte ontwikkelen om een aantrekkelijke schoolomgeving te ontwikkelen.

Fazantenlaan/Zwaluwenlaan/Rendierstraat/Kapittelstraat/Pius X plein (nr.14)

- Belangrijke noord-zuid as doorheen de wijk die verschillende voorzieningen (school, wijkspeleruimte, dienstencentrum,...) met elkaar koppelt en die ook gelinkt is aan de districtenfietsroute.
- Meer aandacht aan voor veilige kruispunten en fietscomfort.

3.Prins Boudewijnlaan (nr. 15)

- Reeds belangrijke noord-zuid as doorheen de wijk. Deze dient optimaal voor fietsers en voetgangers ingericht te worden.
- Bijkomende aandacht zijn de verschillende kruispunten gelegen langsheen de Prins Boudewijnlaan. Kinderen, jongeren en families met kinderen nemen vaak de Prins Boudewijnlaan om dan een zijstraat te nemen in de wijk. De fietsovergang van Prins Boudewijnlaan naar de verschillende wijkstraten dient dus veilig te zijn. Oplossingen op maat zijn nodig. Conflictvrije kruispunten dienen nagestreefd te worden. (zie ook Strategische kruispunten).

Acties voor aanvullende strategische verbindingen

Wolfbeemdenstraat, Ceurvostlaan, Wielewaalstrat, Hoge aardstraat, Elzenhoutstraat, Parklaan aansluiting Dwaallichtjespad. (nr. 16)

Doorheen Elsdonk en Oosterveld – Oost kan een parallelle verbinding (aan de Prins Boudewijnlaan) ontwikkeld worden.

- Deze verbindt de twee buurten en haar voorzieningen.
- Een veilige oversteekplaats aan de Frans van Dunlaan en Spoorweglaan is nodig.
- Sluit aan bij het Dwaallichtjespad in Edegem.

8.Strategische kruispunten

Twee tunnels (nrs.17)

De twee tunnels zijn belangrijke verbindingen tussen de buurten in Wilrijk. Ook tijdens de inspraakacties kwam dit duidelijk naar voor.

Vanuit de inspraakacties

Voor beide tunnels geldt dat de positieve aspecten van de tunnel worden gewaardeerd: zoals geen auto's, kortere weg, belangrijke verbindingsweg....

Toch worden er ook veel aandachtspunten geformuleerd: te donker, vuil, slecht wegdek, slechte aansluiting op straat en fietspad, onveilig gevoel,...

Aan de bevrageden werd het gebruik van twee tunnels in de wijk voorgelegd.

Oplossingen voor aangenamere tunnels

- Betere aansluiting op bestaande straten en fietspaden door het
 1. wegwerken van drempels;
 2. wegwerken van conflicten met gemotoriseerd verkeer;
 3. éénduidiger gebruik van kleuren en materialen.
- Aantrekkelijker maken van tunnels
 1. Voorzien van voldoende verlichting;
 2. Aantrekkelijke kleuren;
 3. Voldoende onderhoud (snel verwijderen van vuil).

Kruispunten langsheen de Prins Boudewijnlaan (nrs.18).

Het is nodig om de verkeersveiligheid van verschillende kruispunten te verbeteren. Het veiliger maken van deze kruispunten is een eerste prioriteit en moet ervoor zorgen dat de actieradius van kinderen en jongeren om zelfstandig onderweg te gaan vergroot.

Om de verschillende kruispunten en cruciale oversteken op een zo kindgerichte manier te ontwikkelen is verder onderzoek en technische uitwerking nodig.

Conflictvrije verkeersregulatie dient op de meest cruciale kruispunten verder bekeken worden.

Volgende kruispunten verdienen specifieke aandacht:

- Kruispunt Groenenborgerlaan
- Kruispunt Oosterveldlaan
- Kruispunt R11
- Kruispunt Spoorweglaan
- Kruispunt Hindenstraat
- Kruispunt met de Sterrenlaan
- Kruispunt met de Burletlaan

Groenenborgerlaan (nr.19)

De sectie Groenenborgerlaan ter hoogte van Dienstencentrum en school Pius X is een stedelijk gebied met verschillende potenties. Dit deel van de Groenenborgerlaan kan als een **scharnier** werken tussen de twee buurten en ook als een publieke ruimte waar iets te **beleven** valt.

Doelgroep

- Buurtbewoners die even er even willen vertoeven.
- Buurtkinderen die er even kunnen spelen.
- Tieners om even rond te hangen en jeugdwerk

Kernwoorden inrichting

Er dient gewerkt aan het verbeteren van de **oversteekbaarheid** van de Groenenborgerlaan. Drie zones zijn hierbij belangrijk:

1. Omgeving school, parochiezaal, jeugdwerk en Rucaplein.
2. Omgeving Pius X plein en Dienstencentrum
3. Omgeving rondpunt Groenenborgerlaan en groene ruimte boven L. Craeybeckxtunnel.

De oversteekbaarheid dient vooral een verbetering te zijn voor voetgangers, fietsers,..... De aanpassingen dienen de autonome mobiliteit van kinderen ten goede te komen. En moeten de omliggende buurten beter met elkaar verbinden.

Daarnaast dient het beleefbaarder maken van de publieke ruimte bekeken te worden

- Integreren van pleinfuncties in de openbare ruimte
- Ruimte die de gebruikers van de verschillende aanpalende sociale voorzieningen beter met elkaar kan verbinden: school, jeugdvereniging, dienstencentrum, kerk en parochiezaal,...
- Prioriteit voor wandelaars en fietsers
- Speelse inrichting, goed berijdbaar voor fietsers, skaters, steppers,...
- Ruimte voor ontmoeting en vergroenen van de openbare ruimte.

Prioriteit

- De wijk Oosterveld –Elsdonk heeft geen echt centrum of een centraal plein. Deze zone komt in aanmerking om een plein te ontwikkelen. Voor kinderen en tieners kan dit een belangrijke ruimte worden omdat er verschillende functies aan gekoppeld kunnen worden en het is ook een belangrijk knooppunt, zowel richting Wilrijk centrum als richting Middelheimpark.
- **Prioriteit:**
 - Lange termijn (<2025)
 - Op korte termijn kan er bekeken worden om de ruimte beleefbaarder te maken. Ook kleine aanpassingen aan het verbeteren van de oversteekbaarheid kan op korte termijn bekeken worden.

Referentiebeelden verhogen van beleefbaarheid.

Boven links: Berlijn
Boven rechts: Barcelona
Onderaan links: Barcelona
Onderaan rechts:

9.Overzicht van de acties met timing.

Hieronder een overzicht van de acties met hun voorgestelde timing.

Nrs.		Timing
1	Nieuw speellandschap Dienstencentrum Groenenborgerlaan	Korte termijn (<2021)
2/3	Nieuw buurtspeel­terrein Jezuïtenlaan/Spoorweglaan.	Korte termijn (<2021)
4	Spelprikkels in de wijk	Korte (<2021) tot lange termijn (2025>)
5	Opwaarderen buurtpleintjes	Korte (<2021) tot lange termijn (2025>)
6,7,8	Opwaarderen bestaande speelruimten	Korte (<2021) tot lange termijn (2025>)
9	Opwaarderen Oude spoorwegberm	Korte termijn (2021)
10	Groene ruimte boven Craeybeckxtunnel	Korte (<2021) tot lange termijn (2025>)
11	Schoolomgevingen	Korte (<2021) tot lange termijn (2025>)
12	Kindvriendelijke woonstraten	Korte (<2021) tot lange termijn (2025>)
13,14,1 5,16	Opwaarderen strategische verbindingen	Korte (<2021) tot lange termijn (2025>)
17	Tunnels	Korte termijn (2021)
18	Oversteekplaatsen Prins Boudewijnlaan	Middellange termijn (<2025)
19	Groenenborgerlaan	Lange termijn (2025>)

